

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

2^E JAARGANG

WOENSDAG 10 OCTOBER 1917

No. 93

INHOUD

	Blz.
WET OP DE KANSELARIJRECHTEN	749
De Tweede Nederlandsche Jaarbeurs	750
Het Nut van den Aardappel voor de Broodvoorziening ..	751
AANTEKENINGEN:	
Rubbermarkt te Medan	751
Stand der cultures en uitvoer in Suriname	752
Handelsbemiddeling door Nederland	752
Oorlogskosten	752
BOEKAANKONDIGING	753
INGEZONDEN STUKKEN:	
Nog eens de Aardappelregeling	753
De ontginning van Zoutlagen in Nederland	754
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	754
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	755—762
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Het secretariaat van het weekblad is gevestigd te Rotterdam, Pieter de Hooghweg 122, telefoon no. 3000. Telegramadres: Economisch Instituut.

Bijdragen en mededeelingen, den inhoud betreffende, gelieve men te zenden aan het secretariaat.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland, f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richtte men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

9 OCTOBER 1917.

Aanvankelijk was de stemming op de geldmarkt deze week eerder iets ruimer. Direct na de maandswisseling was particulier disconto iets lager te plaatsen, zoodat prima papier $\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$ pCt. lager kon worden ondergebracht dan de laatste dagen der vorige berichtsweek.

De overweging evenwel, dat de looptijd van het nu genomen papier, geheel valt in de duurste maanden van het jaar en over de jaarswisseling heen, hield de geldgevers van af het midden der week algemeen terug, om op de bestaande rentevoet wissels te kopen. De rente steeg daardoor aanmerkelijk, zoodat Vrijdag tot $2\frac{1}{4}$ à $2\frac{1}{2}$ pCt. toegestaan werd voor eenige posten prima papier welke in Januari vervielen. Korter papier was echter nog wel gemakkelijker te plaatsen en kon tot $1\frac{1}{4}$ à 2 pCt. ondergebracht worden. De

koersen waren evenwel zeer nominaal daar ook het aanbod van wissels slechts gering was.

De prolongatie-rente noteerde $2\frac{3}{4}$ tot $2\frac{1}{2}$ pCt.

* * *

Op de wisselmarkt was deze week de stemming voor de Entente-landen weder eens flauwer en bleef daarentegen Berlijn en Weenen eerder prijshoudend. De oorzaak van deze flauwe stemming lag hoofdzakelijk in de in het vorige nummer vermelde groote aankopen van effecten door Noorwegen, welke grotendeels met overboeking Londen en Parijs betaald werden. Daar bovendien de telegrafische gemeenschap met Londen, Parijs en New York sinds Vrijdag 29 September voor alle handelstelegrammen gestremd was, ontbrak alle steun van die zijde, zoodat Londen terugliep van $11,31\frac{1}{2}$ tot $11,27\frac{1}{4}$ en heden zelfs tot $11,20$ daalde.

De koers voor Zweden onderging andermaal een sterke rijzing. Dinsdag werd tot 86 betaald. Daarna kwam gedurende enkele dagen een flinke reactie, Vrijdag 84.35, maar Zaterdag was de stemming weder zeer vast en heden werd 86.10 genoteerd.

WET OP DE KANSELARIJRECHTEN.

Het is een zeer verblijdend feit, dat ons in dezen tijd met zorgen en werk zoo overkropte bestuur der buitenlandsche aangelegenheden, toch nóg de gelegenheid vindt om zaken, die buiten de oorlogssfeer liggen, te behartigen. Een bewijs van dit laatste is weer het bij Koninklijke Boodschap van 27 Augustus 1917 ingediende wetsontwerp no. 207 op de „Kanselarijrechten”, waardoor de wet op de consulaatrechten van 1874, Stbl. 65, aan wier bespreking in de Tweede Kamer wij indertijd de consulaire carrière te danken hadden, door eene geheel nieuwe wettelijke regeling zal worden vervangen.

De bedoeling, waarmede de wetswijziging werd ondernomen, was vooreerst deze om zonder verhooging der bij de wet van 1890 Stbl. 42 zeer verlaagde van de scheepvaart¹⁾ te heffen rechten, den onbezoldigden consulaire ambtenaren, die de rechten voor door hen verrichte werkzaamheden ten eigen bate heffen, meerdere inkomsten te verzekeren dan het weinig posten omvattende bestaande tarief toelaat. Ongetwijfeld hebben echter ook de eischen van 's Rijks schatkist bij het opmaken der nieuwe regeling medegesproken: de bezoldigde consuls toch, en straks ook diplomatieke ambtenaren zullen de vermeerderde rechten in de schatkist moeten storten; juist in dezen tijd is dit fiscale gezichtspunt, dat reeds bij de behandeling der begrooting van Hoofdstuk III der Staatsbegrooting voor 1909 door Dr. Hubrecht naar voren werd gebracht, (Hand. Tweede Kamer 1908—1909 blz. 703)

¹⁾ Moet in art. 9 naast den Nederlandsch-Kolonialen zeebrief de jaarpas ook genoemd worden?

van belang. Welke meerdere baten zijn nu van de wijziging te verwachten voor de algemeene geldmiddelen, waaraan de consulaat-rechten in het normale jaar 1912 voor bijna f 77.000 bijdroegen? Deze vraag wordt in de M. v. T. niet onder de oogen gezien, doch schijnt nadere toelichting wèl te behoeven.

Naast de groote uitbreiding van het tarief noemt de M. v. T. als tweede belangrijke wijziging van het nieuwe ontwerp de omstandigheden, dat behalve de consulaire ambtenaren ook de diplomatieke ambtenaren, op wier standplaats geen consulaire ambtenaar is gevestigd, alsmede de diplomatieke ambtenaren, die de Minister van Buitenlandsche Zaken (is het niet ook denkbaar, dat de Kroon dit zelf doet?) mocht belasten met het beheer van eenen consulaire post, op denzelfden voet rechten ten bate van 's Rijks schatkist zullen kunnen heffen (art. 4 J^o 19). Door deze met het oog op den nood der tijden rationeële verandering is eene wijziging in den naam der wet noodig: zij zal niet meer over de consulaat-rechten, doch algemeener over kanselarij-rechten handelen.¹⁾

Als derde belangrijke wijziging vermeldt de M. v. T. den teruggang naar den toestand van vóór 1874 in zoover toen de rechten in verschillende streken geheven, verschillend getarifieerd waren. Een onderzoek naar den levensstandaard in de onderscheiden landen heeft er toe geleid deze voor het tarief in vijf groepen te verdeelen. Een uniform tarief, zooals de wet van 1874 kent, blijft behouden voor de rechten, die voornamelijk ten laste komen van in Nederland gevestigde personen, iets wat in art. 17 onder 14 over het hoofd schijnt te zijn gezien. In hoever deze derde principiële wijziging van het ontwerp aanbeveling verdient, is eene vraag, waarop in deze kolommen wellicht nog zal worden teruggekomen.

Een aantal nieuwe bepalingen van het ontwerp beoogen wat men zou kunnen noemen het verhoogen der rechtszekerheid. Zoo zegt art. 1 litt. 2 thans met zooveel woorden, dat geen kanselarij-rechten mogen geheven worden voor werkzaamheden, niet *uitdrukkelijk in de wet genoemd*, welke bepaling wellicht gedeeltelijk illusoir wordt gemaakt door in art. 17 onder 12 een recht te laten heffen voor *niet in het tarief genoemde* certificaten.

Ook door art. 5 wordt de rechtszekerheid gediend, doch vooral door art. 6, dat bij verschil van meening tusschen den ambtenaar en dengene, die het recht moet betalen, den laatste, na betaling van het door den ambtenaar gevorderde bedrag, uitdrukkelijk een recht van beroep toekent op den Minister van Buitenlandsche Zaken. Het wil ons voorkomen, dat het aanbeveling zoude verdienen deze zuiver rechtelijke functie op te dragen b.v. aan de Kroon, zooals art. 158h der consulaire wet doet. Ten aanzien van consulaire bevelschriften tot uitzetting etc., vgl. 1913 Stbl. 100.

Eene belangrijke en o.i. onaannemelijke wijziging behelst art. 8 van het ontwerp, krachtens welke bepaling vreemdelingen, die geene Nederlandsche beschermelingen zijn 50 pCt. meer zullen moeten betalen dan Nederlandsche onderdanen en beschermelingen. Over de doelmatigheid eener differentieële behandeling van eigen onderdanen en vreemdelingen kan men in beginsel verschillend denken; wat de M. v. T. daaromtrent zegt ademt eenen fiscalen geest, die niet is die van de *gelijkheid* van art. 4 der Grondwet, waarop wij zoo prat plegen te gaan. Wat daarvan zij, de bepaling komt ons voor onhoudbaar te zijn met het oog op onze handelstractaten. Er zijn er toch onder deze tractaten, die met zoovele woorden de onderdanen der vreemde mogendheid met de Nederlandsche *gelijkstellen* wat betreft de betaling van belastingen; genoemd worde hier art. 1 van het verdrag met Oostenrijk-Hongarije van 1867 Stbl. 90. Door de

¹⁾ Minder juist spreekt de considerans van het ontwerp van een *nieuwe* regeling der Kanselarij-rechten: slechts voor de consulaire rechten is het ontwerp eene nieuwe regeling.

meest-begunstigings-clausule in tal van andere verdragen, b.v. art. 1 van het Zweedsche verdrag 1910 Stbl. 78, deelen alle landen, die zoodanige clausule bezitten in de Oostenrijksch-Hongaarsche gelijkstelling hunner onderdanen met de onze inzake belastingen; tegenover al die landen kan art. 8 dus rechtmatig niet worden toegepast. Is het nu gewenscht het te handhaven tegenover de landen, die geene conventionele aanspraak op gelijkstelling kunnen doen gelden? Wij zouden meenen van niet. Wordt art. 8 geschrapt, dan vervalt meteen de daarin vervatte *coördinatie* van Nederlanders en Nederlandsche onderdanen, terwijl toch volgens de wet 1910 Stbl. 55 de Nederlanders een *onderdeel* vormen der Nederlandsche onderdanen, en tevens de bewering in de M. v. T., dat diplomatieke en consulaire ambtenaren zijn *Rijksambtenaren*, dus Moederlandsche, waardoor het *Staatskarakter* dier ambtenaren miskend wordt.

Het tarief is verdeeld in A „Rechten voor werkzaamheden, die betrekking hebben op de scheepvaart” (art. 14—16) en B „Rechten voor administratieve werkzaamheden” (art. 17 en 18) Deze tegenstelling komt ons minder gelukkig voor, aangezien de werkzaamheden betreffende de scheepvaart, b.v. de expeditie van een schip, toch ook zeker van administratieve aard zijn. Onder B komt nu echter één recht voor, dat allerminst op een administratieve verrichting betrekking heeft, doch zooals de M. v. T. zelve zegt op eene „gerechtelijke handeling”, n.l. het hooren van getuigen in burgerlijke zaken, op last van den Nederlandschen rechter.¹⁾ (art. 17 onder 14). Wil men deze bepaling, die terugkomt op de in 1874 na ampele gedachtenwisseling gevallen beslissing, vgl. Bijl. Hand. 1873—1874 no. 31 bl. 15, krachtens welke, afgezien van het bepaalde in de consulaire wet, gerechtelijke handelingen gratis zouden verricht worden, behouden op de tegenwoordige plaats, dan zoude het in verband met het boven gezegde onder B moeten luiden: „Rechten voor andere werkzaamheden”.

Deze rechten worden in art. 17 dan wel in art. 18 genoemd al naar mate het werkzaamheden betreft, tot het verrichten waarvan in het algemeen een verplichting bestaat of niet. Nu is het ons voor alle onder 17 genoemde werkzaamheden niet duidelijk, waarop die verplichting steunt en het omgekeerde geldt voor art. 18. Waarom *moet* een consul b.v. een extract uit het Kadaster verstrekken (art. 17 onder 27) en is hij „in het algemeen” (?) niet tot eene vertolking of de afgifte van een bewijs van goed zedelijk gedrag verplicht (art. 18 onder 5 en 14)? De tegenstelling tusschen art. 17 en 18 komt ons voor, nadere toelichting zeer noodig te hebben.

De doorlezing van de 60 posten van het nieuwe tarief, die wij in dit artikel niet stuk voor stuk zullen nagaan, is geschikt om een beeld te geven van den veelzijdigen werkkring onzer consulaire en diplomatieke posten, ook al geldt het hier slechts dat deel van het buitenlandsch bestuur, waaraan niet in de eerste plaats gedacht wordt, wanneer men over de democratisering ervan van gedachten wisselt.

v. E.

DE TWEDE NEDERLANDSCHE JAARBEURS.

Nopens de Tweede Nederlandsche Jaarbeurs, die van 25 Februari—9 Maart 1918 te Utrecht zal worden gehouden, heeft het secretariaat der „Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland” een geschriftje doen verschijnen, dat van dezelfde uitnemende verzorgdheid, die ook de voorbereiding van de eerste Jaarbeurs kenmerkte, het stempel draagt.

Uit het geschrift blijkt, welk een succes de eerste jaarbeurs, welke 690 deelnemers telde, is geweest. Volgens opgave van de 346 deelnemers, die op een daartoe strekkende circulaire van den Voorzitter antwoorden, bedroeg hun omzet in totaal bijna 7 mil-

¹⁾ Hoe is het met de getuigenverklaringen uit art. 28 litt. 3 der Schepenwet gesteld?

lioen gulden. Reeds tijdens den duur der eerste jaarbeurs lieten dan ook 513 deelnemers zich voorloopig voor deelneming aan de tweede jaarbeurs inschrijven, terwijl enkele grootere industrieën, die zich van deelneming aan de eerste beurs onthielden, thans hunne medewerking toezegden.

Het bestuur, dat de voldoening heeft mogen smaken, dat 356 van de 442 ingekomen antwoorden van deelnemers voor de tweede beurs aan Utrecht de voorkeur gaven, heeft dan ook naar meerdere ruimte moeten omzien en behalve het Vredenburg en het Janskerkhof, ook over de Neude, den tuin van het park Tivoli en de Maliebaan de beschikking verkregen. Maatregelen zullen genomen worden om aan de Jaarbeurs zooveel mogelijk een zakenkarakter te geven. In dit verband is het niet zonder betekenis, dat over het algemeen de bij de eerste Jaarbeurs opgedane ervaring den deelnemers aan de afzonderlijke slechts door een deur, toegankelijke monsterkamers de voorkeur doet geven boven een gezamenlijke uitstalling in groote ruimten, wat meer tot het tentoonstellingskarakter naderet. De Regeering geeft harerzijds blijk van het nut der Jaarbeurs overtuigd te zijn, door op de begroting voor 1918 een subsidie van f 35.000 uit te trekken.

Dit alles geeft goeden moed, dat het succes van de tweede jaarbeurs, waarvoor de inschrijvingen op den 15en van deze maand sluiten — latere deelnemers betalen dubbele huur —, dat van de eerste nog belangrijk overtreffen zal. De banden, welke thans tusschen den Nederlandschen producent en zijn binnenlandsche afnemers worden gelegd, zullen straks, wanneer de internationale wedijver weder aanvangt, een nationaal bolwerk van betekenis kunnen blijken. Onder de middelen, die hiertoe kunnen leiden, staat de Jaarbeurs op den voorgrond.

HET NUT VAN DEN AARDAPPEL VOOR DE BROODVOORZIENING.

Naar aanleiding van het thans heerschende gebrek aan graan en de helaas ongunstige vooruitzichten op nieuwen toevoer uit het buitenland, mag het van algemeen belang geacht worden te weten, in hoeverre van den aardappel, welken ons land in zoo ruime mate voortbrengt, profijt kan worden getrokken, voor onze broodvoorziening.

Reeds het vorige jaar is het artikel aardappelmeel (suprameel) opgenomen onder de grondstoffen, waaruit het meel en de bloem voor het bereiden van brood worden samengesteld. Aangezien het aardappelmeel wel het belangrijkste, echter niet het eenige product is, dat in de aardappelmeelfabrieken wordt verkregen, komt men tot de vraag, vooral nu inmiddels tengevolge van de stagnatie in den aanvoer, de hier te lande beschikbare graanvoorraden sterk verminderen of het niet mogelijk en wenschelijk is, van den aardappel nog meer profijt te trekken ten bate van de broodvoorziening. Deze vraag wint aan belangrijkheid, als men weet, dat suprameel bestaat uit ongeveer 80 pCt. zetmeel, 20 pCt. water, en sporen eiwit (0.7 pCt.); de versche aardappel, behalve verschillende voedingszouten, 1.1 pCt. eiwit bevat, (waarvan 0.1 pCt. verteerbaar) terwijl gedroogde aardappelen, doordat ze op 18 à 23 pCt. van hun oorspronkelijk volume zijn ingedroogd, benevens de zouten, 4.4 tot 5.2 pCt. eiwit bevatten.

Het voorgaande is de aanleiding geweest tot een tweetal proeven, welke zullen worden genomen. Zij kunnen in het kort op de volgende wijze worden verklaard. Uitgaande van de gedachte, zooveel mogelijk profijt van den aardappel te trekken, zou waarschijnlijk de eenvoudigste wijze van behandeling zijn, den aardappel in zijn geheel in de groentendrogerijen, te drogen en daarna tot poeder te vermalen. Aangezien dit systeem echter overwegende praktische bezwaren zou ontmoeten, zal het niet in toepassing kunnen worden gebracht. Ongeveer hetzelfde beoogt echter de proef, welke zal worden genomen door de hier te lande

gevestigde dextrine-fabrikanten, welker fabrieken sedert geruimen tijd stil staan.

In deze fabrieken zal de aardappel zoodanig worden bewerkt, dat slechts één product wordt verkregen, namelijk het zoogenaamde aardappelpoeder, waarin men bijna alle in den aardappel aanwezige zetmeel, eiwit en voedingszouten hoopt te kunnen behouden. Het resultaat van deze proef mag met belangstelling worden tegemoet gezien. De totale capaciteit van de gezamenlijke dextrine-fabrieken zal echter eventueel, in verhouding tot de hoeveelheid grondstoffen, welke voor de broodvoorziening noodig zijn, betrekkelijk gering zijn.

De tweede proef heeft ten doel, het gedeelte van den aardappel, hetwelk in de aardappelmeelfabrieken overblijft, nadat het suprameel is verkregen, zoodanig te bewerken, dat het geschikt is als grondstof voor de broodbereiding. Het overblijvende gedeelte, namelijk de aardappelvezels, bevatten nog vrijwel alle voedingszouten en eiwit, welke in den aardappel voorkomen. In de aardappelmeelfabrieken ondergaan de aardappelen onder toevoeging van water, eene zoodanige bewerking, dat de zetmeelcellen worden geopend. Het suprameel zet zich af, terwijl de overblijvende vezels met het water buiten de fabrieken naar de vezelgaten worden afgevoerd en verzameld.

De campagne begint ongeveer half September en duurt plm. 8 weken. Gedurende dezen tijd en ook daarna worden de vezels niet bewerkt. 1 April daaropvolgende wordt hiermede echter een aanvang gemaakt, alsdan wordt daaruit het zoogenaamde „prima-secunda” meel verkregen. De vezels worden opnieuw naar buiten gepompt en in het volgende jaar Januari, dus circa 15 maanden na de eerste verwerking nog eens vermalen, waarbij het secunda- en tertia-meel wordt verkregen. Zoowel de prima-secunda als secunda en tertia-kwaliteiten worden hoofdzakelijk voor industriële doeleinden gebezigd.

Het laat zich begrijpen, dat het lange verblijf van de vezels in de vezelgaten niet bevorderlijk is voor hunne voedingswaarde en qualiteit. De tweede proef zal dan ook moeten bewijzen, of het practisch nog mogelijk is (de campagne zal reeds eerstdaags een aanvang nemen en in de aardappelmeelfabrieken zouden eenige wijzigingen moeten worden aangebracht) naast het verkrijgen van suprameel gelijktijdig de vezels te drogen en te bewerken tot het zoogenaamde aardappelgries, voordat eene zure gisting is ingetreden, en waarin dan de voedingszouten en het eiwit grootendeels zouden moeten behouden worden. Ook deze proef is van veel belang, te meer, aangezien de eventueel te verkrijgen hoeveelheid aardappelgries in verband met de veel grootere capaciteit van de aardappelmeelfabrieken grooter zal kunnen zijn, dan de hoeveelheid poeder volgens de eerste proef. Het systeem tot het drogen van de vezels schijnt bij onze oostelijke burens reeds in toepassing te zijn gebracht en naar men beweert met gunstig resultaat. De directies der aardappelmeelfabrieken hier te lande, zijn ten aanzien van het resultaat van de tweede proef tamelijk pessimistisch gestemd.

W. V.

De Centrale Graanfactory. — De Heer P. M. Vismans, Commissaris der Centrale Graanfactory, verzoekt ons de aandacht van onze lezers te willen vestigen op een door hem in de „Maasbode” van vrijdagavond 5 dezer gegeven repliek, op het deze instelling behandelende artikel, opgenomen in het vorig nummer der E. S. B.

AANTEKENINGEN.

Rubbermarkt te Medan. — In het eerste verslag (1916) der „Medansche Vereeniging voor den Productiehandel” lezen wij: „Werder vroeger nagenoeg alle rubber naar Europa verscheept om te Londen, Antwerpen, Amsterdam of Hamburg aan de markt gebracht te worden, door het plotseling uitbreken van den Europeeschen oorlog kwam hierin weldra eene

wijziging, ook Amsterdam verloor door de vele moeilijkheden aan de verscheping verbonden, veel van haar betekenis.

De Londensche markt had intusschen veel te lijden van het zoo aanzienlijk beperkte scheepvaartverkeer, en later buitendien van de verzwarende bepalingen op den uitvoer van rubber uit Engeland, waardoor Amerika zijn behoeften niet langer op de Londensche markt kon dekken en genoodzaakt was zich daarvoor rechtstreeks tot de productielanden in Oost-Azië te wenden.

Begrijpelijk is het, dat producenten in dit Gewest geneigd bleken gebruik te maken van de gelegenheid om haar product plaatselijk te verkoopen, vooral toen bleek, dat de hier behaalde prijzen als regel boven Londen- en Singapore-pariteit waren. Hierdoor ontstond ter Oostkust van Sumatra allengs een levendige rubberhandel. Meer en meer toch namen de inkoopers voor Amerikaansche rekening toe.

Bij de snelle uitbreiding, welke de handel in rubber in dit Gewest in korten tijd onderging, deden zich aldra tal van bezwaren voor, welke niet in het belang van eene gezonde ontwikkeling van dezen handel waren. Immers: een koper hier, die opdracht kreeg tot inkoop van eene zekere hoeveelheid rubber, had zich vaak achtereenvolgens tot alle hem bekende verkoopters te wenden om eene zoodanige partij bijeen te krijgen en allen zijn bod uit te brengen. Daar echter verkoopters hier als regel geen van allen over den verkoop hebben te beslissen, moesten allen deze biedingen aan hunne Directies in Europa overseinen en haar antwoord afwachten, waardoor de koper zijn bod als regel een tweetal — onder de huidige tijdsomstandigheden zelfs 4 à 5 — dagen in handen moest geven. Hoe bezwaarlijk dit, bij eene zóó snel wisselende markt als die van rubber, voor koopers is, behoeft geen nader betoog en het valt dan ook niet te verwonderen, dat deze in dergelijke gevallen nimmer hun hoogste bod uitbrachten. Maar ook voor den verkoper waren aan den ongeregelde handel tal van bezwaren verbonden. Immers, afgezien van de hooge seinkosten, gebeurde het niet zelden, dat eene gereede partij juist verkocht was, wanneer een andere koper met en hooger bod kwam.

Nog tal van andere moeilijkheden, bij den vrijen handel in rubber ondervonden, deden meer en meer de behoefte gevoelen dezen op meer vaste grondslagen te schoeien. Dit bracht het Bestuur van de „Handelsvereniging te Medan” er toe den 13den December 1915 belanghebbenden bij den Rubberhandel bijeen te roepen teneinde de wenschelijkheid te bespreken van de instelling van eene plaatselijke Rubbermarkt te Medan.

Aangezien geen openbare verkooping buiten de vrij kostbare medewerking van het Vendukantoor gehouden kunnen worden, werd besloten tot de oprichting, op den 6en Maart 1916, eener Vereeniging over te gaan, welke — rekening houdende met de in de naaste toekomst mogelijk te verwachten behoefte aan eene markt ook voor andere producten dan rubber, bijv. koffie, copra of thee — den naam kreeg van „Medansche Vereeniging voor den Productenhandel”. Teneinde, zooals was aanbevolen, de aan de rubbermarkt verbonden kosten zoo laag mogelijk te houden, werd vastgesteld, dat uitsluitend op monster verkocht zal worden, zoodat het product op de onderneming kan blijven tot na de veiling. De veilingskosten werden op f 1 per ton of gedeelte van een ton bepaald, terwijl den verkoopters de gelegenheid gegeven werd voor hunne aangeboden partijen minimum-prijzen vast te stellen.

Voorloopig op eenmaal in de maand vastgesteld, werden de inschrijvingen aldra om de 14 dagen en later wekelijks gehouden, terwijl naast de inschrijvingen ook de gelegenheid tot het houden van veilingen werd opengesteld. Over het algemeen is de deelname bevredigend geweest. Ook de prijzen zijn als regel hooger geweest dan die van Singapore en Londen.”

Stand der cultures en uitvoer gedurende het tweede kwartaal van 1917 in Suriname. ¹⁾ — Het Departement van Landbouw bericht ons:

De stand van het suikerriet is goed, van Liberia-koffie zeer goed- en van cacao — althans op de plantages, waar de krullotenziekte bestreden wordt — eveneens goed; op de plantages en gronden, waar de krullotenziekte nog niet wordt bestreden, ging een groot deel van den cacao-oogst door versteening verloren. De productie van Liberia-koffie zal in 1917 ongeveer 75 pCt. hooger zijn dan het voorgaande jaar. Voor de cacao is het twijfelachtig of er nog een goede napluk zal zijn. De rijstaanplantingen staan tengevolge van den geringen regenval in Mei en Juni er minder gunstig voor; waar de rijst voldoende water had, is de stand van het gewas zeer goed. In het laatst van Juni en gedurende Juli zijn er vele regens gevallen, tengevolge waarvan de vooruitzichten verbeterd zijn. Wegens de uitbreiding van den aanplant zal de opbrengst van rijst in 1917 in alle gevallen wel niet lager zijn dan in 1916.

De uitvoer der voornaamste producten in de periode Januari—Juni 1917 bedroeg in vergelijking met 1916:

		1917	1916
Balata	K.G.	214.670 ½	234.840
Cacao	„	825.869	481.311 ½
Koffie	„	88.205 ½	276.082
Maïs	„	99.390	345.010
Suiker	„	5.522.214	2.484.819
Rum 50 %	L.	296.586	734.193
Huiden	K.G.	13.310	20.228
Hout	M ³ .	923	444
Letterhout	K.G.	13.046	2.766
Goud	Gram	115.626	61.975

Wegens het ontbreken van scheepsgelegenheid naar Amsterdam, zijn belangrijke partijen koffie en cacao op de plantages opgeslagen.

¹⁾ Vergelijk No. 85, pag. 605.

Handelsbemiddeling door Nederland. — Wij ontvingen het 13e jaarverslag der vereeniging „Bureau voor Handelsinlichtingen” te Amsterdam. Sprekende over verbindingen, die h.t.l. getracht worden reeds voor na het herstel van den vrede, met den vreemde aan te knooien, zegt het verslag: „Wij meenen het Nederlandsche belang te dienen door verschillende landgenooten opmerkzaam te maken op hunne onkunde aangaande het oordeel in den vreemde geveld omtrent den aard van de betrekkingen, als door hen werden voorgesteld. Veelvuldig bleken zij van meening, dat er behoefte zoude bestaan aan aanbod van Nederlandsche zijde ter bemiddeling op handelsgebied tusschen partijen, die thans in oorlog verkeerden. In de meeste gevallen mocht het ons gelukken de Nederlandsche bemiddelaars te overtuigen, dat voorloopig stappen in deze richting buiten de Nederlandsche grenzen, bij de onderdanen der z.g. Entente landen alleen kwaad stichten, omdat daarin wordt gezien eene onduidelijkheid van de in die landen geldende wettelijke bepalingen en dat, wat de bedoelde bemiddeling later, d. i. na herstel van den vrede, betreft, twee gevallen denkbaar zijn: 1°. dat de beoogde uitsluiting wordt bestendigd, waardoor het Nederlandsche bemiddelingsaanbod althans in de oogen van een der partijen zijn ongeoorloofd karakter blijft behouden; 2°. dat de beoogde uitsluiting niet kan worden bestendigd, tengevolge waarvan tevens alle reden voor het vermeende inroepen eener Nederlandsche bemiddeling vervalt.”

Oorlogskosten. — De „Statist” van 22 September j.l. bevat weder eens een becijfering van de bedragen, die de oorlog tot en met Augustus heeft gekost. Genomen zijn de totale uitgaven der verschillende regeeringen over het tot dusver verlopen oorlogstijdperk, verminderd met het bedrag, dat volgens de laatste vredesbudgetten het staatsbestuur onder normale omstandigheden in deze periode zou

hebben gekost. Het voor Engeland uitgegeven bedrag bevat ook de aan de geallieerden en eigen koloniën geleende bedragen. De oorlogskosten van België, Roemenië en Servië, die vrijwel geheel door hun krachtiger bondgenooten worden gefinancierd, zijn buiten rekening gelaten, gelijk die van Japan, Amerika en Turkije. De cijfers voor de Centrale Mogendheden zijn eveneens zooveel mogelijk aan officiële bronnen ontleend.

Entente.	£
Engeland	4.910.000.000
Frankrijk	2.820.000.000
Rusland	3.630.000.000
Italië	1.160.000.000
	12.520.000.000
Centrale mogendheden.	
Duitsland.....	4.700.000.000
Oostenrijk-Hongarije.....	2.580.000.000
	7.280.000.000
Totaal	19.800.000.000

Een totaal dus van bijna 240 miljard in Hollandsch geld! De kosten per dag worden thans in totaal geschat op £ 20.000.000 of 360 miljoen guldën, welk bedrag volgens Amerikaansche gegevens nog met £ 5.000.000 vermeerderd zou moeten worden, wanneer men ook de kosten der Vereenigde Staten in aanmerking nam.

BOEKAANKONDIGING.

Nu het vraagstuk van het handelsregister de belangstelling gaande houdt en eerlang een wettelijke regeling zal erlangen, mogen wij nog de aandacht vestigen op een belangrijke en zeer gedocumenteerde nota op 20 Juli j.l. door de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, aan den Minister van Justitie overgelegd. De nota, welke uitvoerig ingaat op de vraagpunten, die zich bij de uitwerking van het denkbeeld voordoen en hierbij in de eerste plaats de juridische zijde van het vraagstuk beziet, is opgesteld door een subcommissie, aan welke Mr. C. D. Salomonson als secretaris was toegevoegd.

Ook op het 18 en 19 September j.l. te Utrecht gehouden Eerste Ned. R. K. Middenstandscongres is het vraagstuk aan de orde geweest, ingeleid door een prae-advies: Handelsnaam en handelsregister van Prof. Mr. Aalberse.

Vrachtrecht der Rijnvaart, eene toelichting tot de gedeponeerde Rotterdamsche Rijnvaartconditiën door Mr. W. A. C. van Dam, Eerevoorzitter van den Algemeenen Rijnschippersbond. Rotterdam, D. Brouwer en Zonen 1917, 301 blz.

Bovengenoemd vlot geschreven boek laat na lezing sterk den indruk achter, dat iemand aan het woord is, die bekend is met de vaart op onze rivieren en op de binnenwateren. Vele aan buiten dezen tak van volkswaart staanden onbekende bijzonderheden omtrent gewoonten hier en elders vindt men er in opgeteekend. Met zijne aan verkeer met mannen uit het schippersbedrijf en aan zijne rechtspraktijk ontleende ervaring voor oogen, hoe schadelijk het dikwijls volkomen gebrek aan kennis der eigen rechtsverhoudingen voor de belanghebbenden kan werken, heeft de schrijver bedoeld wenken te geven voor de mannen van het bedrijf van dadelijk nut. Uit eigen aanschouwing wetend hoe ook de rechten als gevolg van opleiding en positie somtijds tot voor alle betrokkenen bevreedende resultaten komt brengt hij in van overtuiging blijk gevende betoogtrant feiten bij, welke tot zich meer bij de werkelijkheid aanduidende theoretische bespiegelingen kunnen leiden. Krachtig richt hij zich tot den ook op dit punt in grof verzuim verkeerenden wetgever, met het rechtmatig verwijt hier zeer gewichtige belangen sinds de invoering van

ons Wetboek van Koophandel volkomen te hebben verwaarloosd.

De taak, die de schrijver zich stelde om naast eene behandeling van rechtskwesties ook eene beschrijving te geven van daaraan ten grondslag liggende feitelijke verhoudingen maakte het boek noodzakelijk eenigszins tweeslachtig; de man uit het bedrijf zal er veel in vinden hem uit eigen aanschouwing reeds lang bekend, den jurist zal bij de beslissing door den schrijver van rechtskwesties meer dan eens het waarom op de lippen komen en een wensch naar meerdere toelichting.

Maar naar mijne meening zal het werk beiden nuttige diensten kunnen bewijzen en is lezing voor beiden ongetwijfeld aanbevelenswaard.

N.

Ch. F. H. Dumont. *Aardrijkskundig Woordenboek van Nederlandsch Oost-Indië*. Nijgh & Van Ditmar's Uitg. Mij., Rotterdam 1917, 664 blz.

Het werk van den heer Dumont ontleent zijn betekenis en bestaansrecht aan zijn uitvoerigheid. Er is naar gestreefd alle aardrijkskundige namen van plaatsen, rivieren etc., in het woordenboek op te nemen, waardoor het aanzienlijk uitgebreider is dan de door het Topografische bureau samengestelde „Lijst van de voornaamste aardrijkskundige namen” en ook naast de Encyclopaedie van Ned.-Indië met zijn uitvoerige artikelen, doch minder wijd gebied, reden van bestaan heeft. Ook de namen van cultuur- en mijnbouwondernemingen zijn opgenomen, zonder dat intusschen in dit opzicht voor volledigheid wordt ingestaan. De uitvoering verdient lof. Aan het boek is toegevoegd een globale overzichtskaart, die men wellicht meer gedetailleerd zou wenschen.

De heer W. J. van Haren Noman Jr. zendt ons een overdruk van een artikel van zijn hand in de Augustus-aflevering 1917 van „Onze Eeuw” over Rijnvaart en Binnenvaart op het Merwedekanaal. In het artikel wordt gewezen op de vele bezwaren aan den huidige toestand eigen, die volgens den schrijver hun oplossing behooren te vinden in het graven van een kanaal door de Geldersche Vallei speciaal voor de Rijnvaart, waardoor het Merwedekanaal met de vaart langs Gouda geheel voor de binnenvaart beschikbaar zou komen. Een overdruk van de kaart uitgegeven door de „Vereeniging voor een kanaal door de Geldersche Vallei,” vergezelt het artikel.

Van het statistisch handboekje *Die wirtschaftlichen Kräfte Deutschlands*, uitgave van de Dresdner Bank te Berlijn, verscheen een derde druk.

INGEZONDEN STUKKEN.

NOG EENS DE AARDAPPELREGELING.

Dat zich in breede kringen onder de ingezetenen ontstemming over de aardappel-politiek der regeering openbaart, is nu wel duidelijk geworden.

Let men op de argumenten, waarmede getracht wordt die politiek te rechtvaardigen, dan treft daar onder één, dat wel het argument bij uitnemendheid schijnt te zijn, als bijzonder ongelukkig. Winterprovisie mag, zoo is beslist, niet worden opgedaan, omdat dan zij, die daartoe in staat zijn, omdat zij èn een geschikte bergplaats èn het noodige geld er voor beschikbaar hebben, in een bevoorrechte positie zouden komen. Met welk een leelijken uitwas van vaderlijke regeeringszorg maken wij hier kennis. De voorzorg, die zeer velen, ook in arbeiders- en kleinburgerlijke kringen noopt tot sparen teneinde tegen den wintertijd allerlei voorraad te kunnen opdoen, een der gezegende maatschappelijke deugden, wordt van boven af gefnuikt en zorgeloosheid aangemoedigd.

Weet men in Den Haag, dat het ten platte lande veelal onder de beste landarbeiders gewoonte is een deel van het verdiende loon te besparen of in handen

van den werkgêver te laten staan, teneinde tegen den winter een appeltje voor de dorst te hebben, brandstof, groenten, spek en ook aardappelen te kunnen inslaan, dat ook in de steden, misschien niet in Amsterdam, (met de daar heerschende gewoonte op dit stuk ben ik minder bekend) maar stellig in de plaats mijner inwoning, ieder, die eenigszins kan (niet enkel de goeude burgerij) aardapelen inslaat tegen den winter? Die voorraad wordt dan veilig geborgen in den kelder, op den zolder, onder de bedstede of waar ook. Dat zal nu strafbaar zijn, omdat een deel der bevolking, 't zij uit gebrek aan bergruimte of aan geldmiddelen, in vele gevallen uit gemis aan voorzorg, geen provisie opdoet. Welk een averrechtsche les in anti-sociale zorgeloosheid!

Ware de oogst onvoldoende voor de voeding der geheele bevolking, dan zou de zorg der regeering tegen bevoorrechtiging gerechtvaardigd zijn. Maar de oogst is immers ruimschoots voldoende. Er zal genoeg zijn voor iedereen. De oogst van consumptie-aardappelen wordt geschat op bijna 30 miljoen hechtoliters.

Voor voeding der bevolking ook wanneer de beperkte broodvoorziening in aanmerking wordt genomen, zullen hoogstens 18 millioen, zeg 20 millioen hechtoliters noodig zijn. Een belangrijke hoeveelheid blijft nog voor veevoeder beschikbaar.

Waarom dan niet toegestaan, dat wie kan, zich voorziet voor den winter, dat de handelaren ook voorraden opslaan? De overheid zou dan des te beter kunnen zorgen voor de ingezetenen, die geen voorraad opslaan.

Moet de ellende van den vorigen winter zich herhalen? Waar zal men bij gesloten water de vervoermiddelen vinden voor de massa's, die bij de nu vastgestelde regeling de groote steden behoeven? Op spoorweg-vervoer zal men niet kunnen rekenen. Hoe zal men voorkomen, dat wederom groote hoeveelheden tijdens het vervoer bevroren? Zullen zelfs veel landbouwers er niet op uit zijn hun aardappelen te laten bevroren, teneinde ze voor veevoeder ter beschikking te krijgen? Of kan verwacht worden, dat de boeren bereid zullen zijn ze gehoorzaam te bewaren, wellicht tot ver in 't voorjaar, om dan eerst van de regeering betaling te bekomen en de gelden te kunnen aflossen, die zij inmiddels hebben moeten leenen voor bestrijding hunner gewone uitgaven?

Het antwoord op al die vragen kan niet bemoedigend luiden voor het succes van de aardappelen-regeling.

G. M. Jzn.

3 October '17.

DE ONTGINNING VAN ZOUTLAGEN IN NEDERLAND.

Naar aanleiding van het artikel van den heer J. van Baren, in No. 91 van dit blad, zij het mij vergund op te merken, dat het wel eens zou kunnen blijken, dat de volksvertegenwoordiging nog zoo verkeerd niet deed, 26 Mei j.l. de exploitatie der Buurserzoutlagen te verwerpen. Op andere plaats, bij Winterswijk kan toch de zout-exploitatie veel rationeeler geschieden zonder de technisch altoos bedenkelijke uitloogmethode, terwijl voor twee dergelijke zoutmijnexploitaties de afzet in ons land te gering is.

Naar het mij voorkomt, zou een krachtige maatschappij, waarbij de staat, naast een deel der baten, voldoende contrôle of medezeggenschap verkreeg om overdreven uitbuiten van een eventueel monopolie te keeren, de aangewezen weg zijn om tot een rationeële ontginning van de zoutlagen bij Winterswijk-Ratum te geraken. Medewerking van de bestaande zoutziederijen zou dan ook volstrekt niet per se uitgesloten behoeven te worden, integendeel veler medewerking zal op prijs gesteld kunnen worden.

Indien men thans geneigd is fluks en ferm aan te pakken kan Winterswijk ons geven, wat bij Buurse mislukte.

J. v. H.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Maximumprijzen Appelstroop. Vastgesteld zijn maximumprijzen voor levering van appelstroop.

Kindermeel. Voor kindermeel, met uitzondering van buitenlandsche soorten in origineele blikverpakking, is een maximum-kleinhandelprijs vastgesteld van 40 ct. per pakje van ½ K.g.

Zout. De maximum-kleinhandelprijs voor geraffineerd zout is van 10 ct. per K.g. verhoogd tot 11 ct.

Petroleum. Met ingang van 2 dezer is de maximumprijs voor verkoop van petroleum voor huishoudelijk gebruik in den kleinhandel vastgesteld op 44 cent per liter.

Pulp. Nieuwe maximumprijzen zijn vastgesteld voor natte en gedroogde en voor suikerpulp.

Granen en peulvruchten. Nieuwe maximumprijzen zijn vastgesteld voor granen en peulvruchten van den oogst 1917.

Consumptiemelkvoorziening. Met ingang van 15 dezer treedt éene nieuwe regeling in werking. De maximumproductieprijs bedraagt voor de 1e melkzône 14½ en voor de 2e zône 14 cent per liter.¹⁾ De maximumverkoopprijs voor rauwe melk aan de verbruikers bedraagt 15 cent per liter (3 ct. meer dan onder de zomerregeling); ook voor karnemelk, taptemelk en gepasteuriseerde en gesteriliseerde melk zijn maximumprijzen bepaald. De bijslag wordt verhoogd tot ten hoogste 4½ cent voor elke in consumptie gebrachte liter melk en ook voor karne- en taptemelk een bijslag gegeven van ten hoogste 3 cent. Is in eenige gemeente tekort aan melk, dan zal tot aanvulling worden overgegaan, als er minder dan 0,3 liter per persoon en per dag geleverd wordt.

Aardappelen. Aan de lijst van artikelen, beschikbaar gesteld ingevolge art. 1 der Distributiewet 1916 zijn thans weder toegevoegd aardappelen. Tevens zijn maximumprijzen voor dit artikel bepaald (in den kleinhandel 6½ ct. voor kleiaardappelen).

Door het B. M. V. wordt gewezen op de wenschelijkheid om aardappelen ongeschild te koken, waardoor veel voedingswaarde behouden blijft.

Er wordt de aandacht op gevestigd, dat de gemeentebesturen niet vrijelijk mogen beschikken over de hoeveelheden aardappelen aanwezig. Alle aardappelen toch staan ter beschikking van het Rijk.

Koffie en thee. Na 13 dezer zal de nieuwe regeling in werking treden, volgens welke koffie en thee alleen verkrijgbaar zal zijn op bons van thee- en koffie-distributiekaarten, uit te reiken aan personen van 16 jaar en ouder.

Calcium carbid. Verboden is de verkoop, de aflevering en het vervoer van calcium carbid, tenzij daartoe vergunning is verleend.

Huiden, leder en looistoffen. Verboden is de aflevering en het vervoer van huiden en vellen, al dan niet gezouten, en van looistoffen, waaronder begrepen inlandsche eikenschors, Muskegon en andere houtslip-extracten; nieuwe regelen zijn vastgesteld voor de distributie van huiden, leder en looistoffen. Voorts zijn vastgesteld tusschenhandelprijzen voor leder. Eveneens maximumprijzen voor reparatie van schoenen (zolen en hakken), en prijzen voor huiden, door ingeschreven huidenclubs en handelaren te leveren aan ingeschreven looiers. De genoemde lederprijzen gelden voor het leder, dat verstrekt wordt ten behoeve van de bezitters van bons voor goedkope reparatie.

Turfstrooisel en turfmul. Verboden is de aflevering en het vervoer van turfstrooisel en turfmul; tevens zijn maximumprijzen voor deze artikelen vastgesteld.

¹⁾ Zie het artikel op pag. 619.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

Door het uitblijven van beurs- en handelstelegrammen uit Amerika en Engeland, kunnen verscheidene koersen, noteringen en verdere gegevens voor de verstreken week niet worden medegedeeld.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	6 October 1917	20 Juli 1914
Ned. (Disc. Wissels. Bank	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
Bel. Binn. Eff. Vrsch. in R.C.	4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Duitsche Rijksbank	5 " 6 Apr. '17	3 " 29 Jan. '14
Bank van Frankrijk	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Russische Staatsbk.	6 " 10 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Nat. Bank v. Denem.	6 " 27 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Zweedsche Rijksbk.	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zwitserse Nat. Bk.	6 " 28 Spt. '17	4 1/2 " 6 " '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	4 1/2 " 2 Jan. '15	3 1/2 " 19 " '14
Javaasche Bank....	5 " 1 Juni '18	5 " 9 Mei '14
	3-4	
	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call-money
	Part. disconto	Proton-gatte				
6 Oct. '17	2 1/4-1/2 1)	2 1/2	***	4-5/8	—	***
1-6 " '17	1 3/4-2 1/2	2 1/2-3/4	***	4-5/8	—	***
24-29 S. '17	1 3/8-3/4	2 1/4-3/4	4 3/8-3 7/8	4-5/8	—	2-6
17-22 " '17	1 3/8-3/4	2 1/4	4 3/8-1 3/8	4-5/8	—	2 1/2-5 1/2
2-7 Oct. '16	1 1/8-1/2	2-1/2	5 1/8-5/8	4-3/8	—	2 1/4-3/4
4-9 Oct. '15	2 1/8-1 3/8	2 1/4-1/2	4 3/4-1 3/8	—	—	1 1/2-7/8
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1 1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteering van 5 October 1917.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijkse noteringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijkse koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
1 Oct. 1917 ..	11.30	32.50	40.82 1/2	2.37 3/8
2 " 1917 ..	11.29 3/4	32.52 1/2	40.80	2.37 1/8
3 " 1917 ..	11.29 1/2	32.75	40.92 1/2	2.37 1/8
4 " 1917 ..	11.29 1/2	32.90	41.03 1/2	2.37
5 " 1917 ..	11.28 1/2	32.40	40.95	2.36 7/8
6 " 1917 ..	11.27 1/4	32.72 1/2	40.90	2.36 3/4
Laagste der week	11.26 3/4	32.40	40.72 1/2	2.36 1/2
Hoogste " "	11.31 1/2	32.90	41.10	2.37 1/2
29 Sept. 1917 ..	11.31 1/2	32.80	40.92 1/2	2.37 3/8
22 " 1917 ..	11.33 1/2	33.42 1/2	41.02 1/2	2.37 3/4
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

1) Noteering van 30 Aug.

Data	Zwitserland	Weenen	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
6 Oct. 1917	50.27 1/2	20.85	73.95	84.50	99 3/4-100 1/2
Laagste d. w.	49.90	20.60	73.80	83.—	—
Hoogste " "	50.55	21.10	74.35	86.—	—
29 Sept. 1917	50.45	20.85	73.90	82.35	99 3/4-100 1/2
22 " 1917	50.37 1/2	21.10	73.40	80.70	99 3/4-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41.	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

Londen was deze week zeer flauw op aanbod uit Scandinavië en daalde van 11.31 1/2 tot 11.27 1/4. Cable New York was hiermede weder in overeenstemming 237 3/8, 236 3/4. Parijs was zeer verdeeld, aanvankelijk liep de koers eveneens terug, 40.90—40.75, daarna kwam een plotseling stijging tot 41.02 1/2, maar tenslotte was het aanbod weder overwegend, slot 40.85. Zwitserland was aanvankelijk sterk aangeboden, 50.47 1/2, 50.—, later kwam meer vraag slot 50.27 1/2.

Berlijn en Weenen waren den eersten dag der week nog sterk aangeboden, zoodat de daling der vorige week verdere voortgang maakte, 32.50 en 20.65, daarna kwam er weder meer een vredesstemming en stegen de koersen tot 32.82 1/2 en 20.95. Slot weer aangeboden 32.70 en 20.85. Van Scandinavië waren Christiania en Kopenhagen zonder veel verandering, daarentegen Stockholm weder sterk schommelend en aan het einde der week weder zeer vast. 84—86—84.35—85.—.

De omzetten in wissels op de overige landen waren uiterst gering, zoodat voor Roebels, Peseta's en Lires dikwijls geen prijs te noemen viel.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in fs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
6 October 1917	4.76.45	5.79 1/2	nom.	***
Laagste d. week..	4.76.45	5.79	—	***
Hoogste " " ..	4.76.45	5.79 1/2	—	***
29 September 1917	4.76.45	5.79 1/2	nom.	42 1/8
22 " 1917	4.76.45	5.79 3/4	nom.	42
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	7 Sept. 1917	15 Sept. 1917	Tijdperk 17-24 September 1917		24 Sept. 1917
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 3/8	97 7/16	97 3/8
B. Aires	d.p.gd.pes.	49 3/8	49 3/16	49	49 3/8	49 1/4
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/5 1/2	1/5 1/2	1/5	1/5 1/16	1/5 1/2
Hongkong ..	id. p. \$	3/1 1/2	3/2 1/2	3/2 3/4	3/2 7/8	3/2 7/8
Lissabon	d.p.escudo	31 7/8	31 7/8	31	32 1/4	31 3/8
Madrid	Peset. p. £	21.55	21.30	20.44	21.25	20.46
Montevideo..	d. p. peso	53 3/4	53 3/4	53 1/2	54 3/4	53 3/4
Montreal....	\$ per £	4.76 1/2	4.76 1/2	4.76 1/8	4.76 3/4	4.76 1/2
Petrograd ..	R. p. £ 10	274 1/2	287 1/2	273	292	275 1/2
R.d.Janeiro 1)	d. p. milr.	12 3/2	12 13/16	12 3/2	12 7/8	12 3/2
Rome	Lires p. £	36.44	36.25	36.10	37	36.92
Shanghai ..	sh/d p. tael	4/10	4/10 1/2	4/10 1/2	4/10 1/2	4/10 1/2
Singapore ..	id. p. \$	2/4 1/16	2/4 1/16	2/4	2/4 3/32	2/4 1/16
Valparaiso 1)	d. p. pap. p.	14 3/2	15 10/32	15 1/2	15 3/4	15 1/2
Yokohama ..	sh/d.p. yen	2/1 3/8	2/1 3/8	2/1 1/16	2/1 13/16	2/1 3/8

1) Noteeringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert 29 Juli 1916 worden de dagelijkse ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

ZILVER.

Noteering te Londen. te New York.

5 Oct. 1917.....	***	90 3/8
29 Sept. 1917.....	49	96 3/8
22 " 1917.....	55	108 1/2
15 " 1917.....	51 1)	100 1/2
8 " 1917.....	49	96 3/8
7 Oct. 1916.....	32 3/8	68 1/4
9 Oct. 1915.....	23 7/8	49 1/2
20 Juli. 1914.....	24 13/16	54 1/8

1) Noteering van 14 September 1917.

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 6 OCTOBER 1917.

Activa.		
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 60.130.503,22 B.-bk. " 114.652,32 Ag.sch. " 7.296.236,17 1/2	f 67.541.391,71 1/2
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef.: f 7.971.510,—	" 7.971.510,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 35.765.531,21 1/2 B.-bk. " 4.756.049,21 Ag.sch. " 29.556.446,39	f 70.077.846,81 1/2
Op Effecten	f 65.600.246,81 1/2	
Op Goederen en Spec.	" 4.477.600,—	" 70.077.846,81 1/2
Voorschotten a. h. Rijk		" 14.053.339,80
Munten Muntmateriaal	Munt, Goud f 74.946.810,— Muntmat. Goud " 600.969.515,29 1/2	f 675.916.325,29 1/2
Munt, Zilver, enz.	" 7.211.278,21 1/2	
Muntmat. Zilver	" —	" 683.127.603,51
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds. f 5.209.192,50 id. van 1/3 v. h. kapit. " 3.915.939,62 1/2	" 9.125.132,12 1/2
Geb. en Meub. der Bank	" 1.465.000,—	
Diverse rekeningen	" 60.553.711,65 1/2	f 913.915.535,62
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	" 5.234.534,18 1/2	
Bankbiljetten in omloop	" 816.307.250,—	
Bankassigatiën in omloop	" 2.768.997,91 1/2	
Rekening-Courant saldo's:		
Van het Rijk	f —	
Van anderen	" 65.399.128,51	" 65.399.128,51
Diverse rekeningen	" 4.205.625,01	f 913.915.535,62

Beschikbaar metaalsaldo f 505.252.419,05 1/2
Op de basis van 1/3 metaaldekking " 328.369.343,77
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is " 2.526.262.095,—

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's	9.913.426,68	
Buitenlandsche wissels	58.740,—	
Beleeningen		1.976.812,37
Goud	220,—	
Zilver		52.465,90
Bankbiljetten	7.495.735,—	
Part. Rek.-Crt. saldo's		2.567.423,95 1/2

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	6 Oct. 1917	29 Sept. 1917
Aan schatkistpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 111.390.000,—	f 110.500.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	" 57.000.000,—	" 47.000.000,—
Aan zilverbons ..	" 115.403.000,—	" 109.476.000,—
	" 25.546.114,—	" 24.408.595,25

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
6 Oct. 1917	675.916	7.211	816.307	68.108
29 Sept. 1917	675.916	7.264	808.812	70.458
22 " 1917	674.376	7.376	784.733	86.831
15 " 1917	676.780	7.310	787.108	82.835
8 " 1917	664.182	7.364	788.448	101.260
1 " 1917	664.145	7.270	789.761	102.046
25 Aug. 1917	656.911	7.375	766.667	70.081
18 " 1917	656.851	7.229	768.531	66.385
11 " 1917	656.748	7.097	770.707	66.264
4 " 1917	647.041	7.060	778.969	57.932
28 Juli 1917	633.304	7.247	767.152	58.470
21 " 1917	621.209	7.322	760.027	55.682
14 " 1917	624.158	7.286	767.296	52.738
7 Oct. 1916	587.354	6.189	708.521	99.070
9 Oct. 1915	390.653	1.832	544.074	15.944
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaalsaldo	Dekking-percentage
	Totaal	Hieraan Schatkistpromessen rechtstreeks			
6 Oct. 1917	67.541	57.000	70.078	505.252	77
29 Sept. 1917	57.628	47.000	72.055	506.310	78
22 " 1917	55.517	45.000	70.934	506.430	78
15 " 1917	52.451	42.000	71.095	509.039	79
8 " 1917	90.728	80.000	71.915	492.542	75
1 " 1917	78.763	68.000	76.110	492.002	75
25 Aug. 1917	31.951	21.000	74.621	495.884	79
18 " 1917	31.402	20.000	73.697	496.045	80
11 " 1917	37.913	26.000	74.812	495.414	79
4 " 1917	45.467	34.000	75.101	485.707	78
28 Juli 1917	44.781	33.000	75.195	474.413	78
21 " 1917	49.692	38.000	77.060	464.375	77
14 " 1917	51.755	40.000	76.823	466.424	77
7 Oct. 1916	105.286	89.500	59.986	431.122	73
9 Oct. 1915	68.996	39.560	83.143	279.967	70
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van 1/3 metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Gulden.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden
30 Juni 1917	78.400	19.006	164.939	45.237
23 " 1917	76.953	19.641	164.789	43.190
16 " 1917	75.500	19.869	163.145	43.339
9 " 1917	74.489	20.491	163.035	38.210
1 Juli 1916	55.061	28.533	146.783	44.848
3 Juli 1915	29.982	31.701	115.416	27.610
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaalsaldo	Dekking-percentage
30 Juni 1917	7.102	34.667	62.042	13.125	56.555	46
23 " 1917	7.117	34.243	60.810	12.936	56.224	46
16 " 1917	6.925	34.405	59.756	12.320	55.312	46
9 " 1917	6.654	35.577	56.288	11.354	56.260	47
1 Juli 1916	6.656	41.939	54.895	8.118	45.268	44
3 Juli 1915	5.841	8.586	55.877	12.749	33.076	43
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.

²⁾ Op de basis van 1/3 metaaldekking.

SURINAAMSCH BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen 1)
28 Juli 1917 ..	782	1.206	1.100	902	735
21 „ 1917 ..	719	1.108	1.001	898	589
14 „ 1917 ..	750	1.186	1.003	890	589
7 „ 1917 ..	760	1.248	960	895	616
29 Juli 1916 ..	728	1.054	890	917	618
31 Juli 1915 ..	1.078	1.056	1.548	850	992
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 19 SEPTEMBER 1917.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 70.774.620	Government Debt £ 11.015.100
	Other securities,, 7.434.900
	Gold coin and bullion „ 52.324.620
£ 70.774.620	£ 70.774.620

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.563.000	Government securities .. £ 58.145.320
Rest „ 3.544.836	Other securities „ 96.461.654
Public deposits „ 40.764.744	Notes „ 30.108.880
Other deposits „ 128.236.171	Gold and silver coin „ 2.399.142
Seven-day and other bills.. „ 16.245	
£ 187.114.996	£ 187.114.996

Door het uitblijven der Engelsche bladen konden de cijfers van den laatsten weekstaat hierboven niet worden opgenomen.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
26 Sept. 1917	55.097	41.182	***	***	***
19 „ 1917	54.724	40.660	176.685	28.500	150.062
12 „ 1917	54.235	40.534	176.090	28.500	149.032
5 „ 1917	54.288	40.670	174.560	28.500	147.896
27 Sept. 1916	53.552	36.536	131.525	28.500	99.321
29 Sept. 1915	62.009	32.800	72.022	28.500	20.400
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re-serve	Dek- kings- percen- tage 1)
26 Sept.'17	58.189	93.594	44.285	121.703	32.365	19,50
19 „ '17	58.145	96.462	40.765	128.236	32.508	19,23
12 „ '17	57.767	92.150	42.590	121.346	32.151	19,61
5 „ '17	57.794	97.739	44.462	124.997	32.068	18,92
27 Sept.'16	42.188	95.387	53.372	101.483	35.467	22 1/8
29 Sept.'15	31.287	132.315	116.217	76.689	47.659	24 3/4
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DUITSCHE RIJKS BANK.

STAAT VAN 29 SEPTEMBER 1917.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.505.761.000
davon Goldbestand	2.404.006.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine.....	986.481.000
Noten anderer Banken	824.000
Wechsel	15.632.509.000
Lombardforderungen	9.227.000
Effekten	159.544.000
Sonstige Aktiva	1.536.412.000
Grundkapital.....	180.000.000
Reservefonds	90.137.000
Notenumlauf	10.204.936.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten..	9.540.925.000
Sonstige Passiva	814.760.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grotendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen- scheine	Circu- latie	Dek- kings- percen- tage 1)
29 Sept. 1917	2.505.761	2.404.006	986.481	10.204.936	34
22 „ 1917	2.511.513	2.403.854	884.219	9.603.573	35
15 „ 1917	2.508.263	2.403.702	714.417	9.475.217	34
7 „ 1917	2.504.109	2.403.578	707.062	9.433.242	34
30 Sept. 1916	2.503.636	2.484.774	392.091	7.369.965	39
30 Sept. 1915	2.456.879	2.419.434	885.127	6.157.630	54
23 Juli 1914	1.691.669	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitge- geven	In kas bij de Reichs- bank
29 Sept. 1917	15.632.509	9.540.925	6.523.200	975.000
22 „ 1917	11.265.959	5.972.139	6.110.700	749.400
15 „ 1917	10.997.242	5.504.353	6.022.600	700.200
7 „ 1917	10.999.964	5.514.475	5.945.500	837.000
30 Sept. 1916	10.758.831	6.266.453	2.484.200	377.800
30 Sept. 1915	7.470.576	4.416.255	1.771.000	837.000
23 Juli 1914	750.892	943.964

III. BANK VAN FRANKRIJK.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	* Te goed in het Buitenland	* Buit.gew. oorsch. ald. Staat
27 Sept.'17	5.319.381	2.037.108	260.286	681.594	11.650.000
20 „ '17	5.317.556	2.037.108	260.135	729.535	11.350.000
13 „ '17	5.315.715	2.037.108	259.516	714.940	11.300.000
6 „ '17	5.313.880	2.037.108	260.085	668.111	11.300.000
28 Sept.'16	4.832.751	—	336.840	723.220	8.500.000
30 Sept.'15	4.550.142	—	364.146	981.888	6.700.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	* Uitge- stelde Wissels	Belee- ning	Bankbil- jetten	Rek. Crt. Parti- culieren.	Rek. Crt. Staat
	574.860	1.162.999	1.099.488	20.994.829	2.910.211	38.607
	570.729	1.164.352	1.099.416	20.956.056	2.723.200	32.373
	546.973	1.165.469	1.106.468	20.837.170	2.629.378	14.869
	560.050	1.170.216	1.119.145	20.857.243	2.663.750	45.193
	410.958	1.386.186	1.176.805	16.714.063	2.248.051	36.322
	279.726	1.981.953	585.675	13.458.304	2.695.989	64.207
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.
OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In millioenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Te goed ijh bui- tenland	Zil- ver	Schat- kistbil- jellen	Dis- conto's en belee- ningen	Circu- latie	Rek. Cour- rant
29 Sept. '17	1.295	2.309	146	13.395	2.027	15.887	2.839
21 " '17	1.295	2.309	133	13.091	1.965	15.850	2.738
14 " '17	1.293	2.304	130	12.354	1.942	15.398	2.665
5 " '17	1.294	2.308	127	12.159	1.739	14.961	2.697
29 Sept. '16	1.553	2.055	96	4.819	786	7.304	1.542
29 Sept. '15	1.591	38	23	2.395	1.459	4.622	1.373
21 Juli '14	1.601	144	74	757	1.634	1.099

V. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE.

Sedert einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitent. saldi	Beleen. van buitent. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu- latie	Rek. Crt. saldi
27 Sept. '17	460.199	90.386	480.000	98.010	1.015.657	102.801
20 " '17	441.194	90.287	480.000	98.885	1.013.858	86.363
13 " '17	433.983	90.180	480.000	101.758	1.011.364	84.454
6 " '17	424.939	90.075	480.000	95.990	991.517	89.381
28 Sept. '16	334.019	73.332	480.000	48.176	808.911	118.918
30 Sept. '15	147.977	24.020	400.000	43.478	458.599	157.789

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA
FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Waarvan voor dekking F. R. Notes	Waar- van in het bui- tenland	Zilver etc.	F.R. Notes in circu- latie
17 Aug. '17	1.374.583	512.383	52.500	52.906	553.782
10 " '17	1.370.942	494.741	52.500	53.117	549.244
3 " '17	1.367.673	477.235	52.500	53.709	540.785
27 Juli '17	1.362.263	443.260	52.500	51.789	534.015
18 Aug. '16	534.954	164.027	—	16.998	54.444

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Waar- van Kapitaal	Dek- kingsper- centage Depo- sito's 1)	Percent. Goud- dekking circu- latie
17 Aug. '17	299.275	1.424.480	58.093	77.4	91.7
10 " '17	284.019	1.374.828	57.970	79.3	90.1
3 " '17	305.131	1.393.974	57.881	79.1	88.2
27 Juli '17	333.556	1.424.850	57.825	78.8	83.0
18 Aug. '16	106.894	554.807	55.110	72.7	106.2

1) Verhouding tusschen: goud, zilver etc., uitgezonderd het voor de dekking der F. R. Notes gereserveerde goud, en: netto deposito's met inbegrip van het kapitaal.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST
MAATSCHAPPIJEN.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
29 Sept. '17	547.060	3.731.950	31.910	3.895.880	61.010
22 " '17	550.560	3.693.750	31.830	3.874.970	85.320
15 " '17	541.070	3.718.140	31.630	3.808.280	75.770
'8 " '17	505.770	3.712.990	31.330	3.850.650	50.050
30 Sept. '16	665.210	3.471.460	31.190	3.339.550	96.360
2 Oct. '15	684.000	2.959.700	36.490	2.778.190	192.900
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170 ¹⁾

1) Op basis van 25 % van alle deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 8 October 1917.

Hoewel de afgelopen week generlei gebeurtenissen heeft opgeleverd die den vrede zichtbaar naderbij gebracht hebben, heeft toch op de effectenbeurzen de meening postgevat, dat de blijde boodschap zich niet lang meer zal laten wachten. Al kan men gereedelijk aannemen, dat deze opvatting voor een niet onbelangrijk deel is ontstaan uit den wensch naar vrede, toch zijn er hier en daar factoren aan te wijzen, die deze verwachting zeker rechtvaardigen. Ontegenzeggelijk is het bijvoorbeeld, dat de vredesbereidheid in Rusland iederen dag toeneemt, vast staat het, dat Oostenrijk-Hongarije de onderhandelingen met graaete zou zien aanvangen en, getuige de jongste uitlatingen van Czernin, zelfs bereid is, reeds thans toezeggingen te doen in de richting der door de Entente bij monde van de Vereenigde Staten in hun antwoord aan den Paus gestelde eischen. In Duitschland, welks meening wat de „Verbundeten” betreft den doorslag zal moeten geven, wordt de wensch naar vrede nog wel niet zoo dringend geuit als bij zijn Zuidelijke naburen, doch ook daar winnen de partijen, die op een spoedigen vrede aansturen iederen dag aan invloed. Allerlei maatregelen op economisch gebied hebben eenzijdigs de productie dermate opgevoerd, anderzijds het verbruik zoo sterk beperkt, dat men de voedselschaarschte in alle oorlogvoerende landen althans zonder direct gebleken schadelijke gevolgen is te boven gekomen en op financieel gebied gaan de regeeringen voort met nieuwe oorlogsleeningen in de buitengewone eischen van de schatkisten te voorzien. De nauwlettende toeschouwer zal zich echter niettemin te dezen opzichte op den duur moeilijk aan den indruk kunnen onttrekken, dat hier bij de meeste oorlogvoerende landen „de schoen wringt”. Bij oppervlakkige beschouwing zou men, wat Duitschland aangaat, eerder geneigd zijn tot een tegenovergestelde meening over te hellen; het totaalbedrag der inschrijvingen op iedere volgende oorlogsleening overtrof toch steeds, dat der vorige? Men mag hierbij echter niet uit het oog verliezen, dat naarmate de oorlog vorderde, de banden tot het buitenland meer en meer werden verbroken, dat de handel met de neutralen — aanvankelijk van ongekend grooten omvang — vrij snel, vooral in het derde oorlogsjaar, inkromp, dat het stijgende gebrek aan grondstoffen iederen dag meer industriën tot stilliggen doemde, alle factoren die een nooit geziene hoeveelheid van vlottende middelen binnen de landsgrenzen deden bijeenvloeien. Bij deze enorme geldruimte en de groote faciliteiten, die bij beleening der oorlogsobligatiën werden geboden, was het geen wonder — vooral gezien het groote enthousiasme van het Deutsche volk, — dat de eerste oorlogsleeningen een zoo groot succes hadden. Later echter moest de Deutsche regeering wel degelijk overgaan tot middelen om de belangstelling van den belegger te prikkelen, werd niet meer één type van papier ter beschikking gesteld, doch werd naast de gewone eeuwigdurende rente ook schatkistpapier met korten looptijd aangeboden, waarbij bijzondere uitlotingskansen in het vooruitzicht gesteld werden. Thans staat in Duitschland de inschrijving op de zevende oorlogsleening open, terwijl in de Dubbelmonarchie voorbereidingen worden getroffen om binnenkort eveneens met een nieuwe leening, voor Oostenrijk-Hongarije ook de zevende oorlogsleening, voor het publiek te komen. Vermoedelijk zal dit in de eerste dagen van November het geval zijn, en de inschrijving op deze leening, die evenals hare voorgangers tot een onbeperkt bedrag wordt aangeboden, zal dan gedurende de geheele maand November openstaan. Den inschrijver zal wederom de keus tusschen de gewone langdurige obligatie en het kortere schatkistpapier worden gelaten. Dit laatste papier wordt speciaal daarom geschapen, wijl men ook die bedragen tot zich wenschte te trekken die, daar zij vermoedelijk tijdens de „Übergangswirtschaft” en al kort na den vrede noodig zullen zijn, voor belegging in de vermoedelijk veertigjarige staatsschuld niet in aanmerking komen. De onderhandelingen over het type van de nieuwe staatsschuld zijn nog niet beëindigd. Te oordeelen naar de richting welke de besprekingen tot dusverre genomen hebben is het waarschijnlijk, dat de zevende oorlogsleening wederom zal bestaan uit 40-jarige amortisabele schuldbrieven en schatkistpapier met eenige (vermoedelijk 10) jaren looptijd.

Dat men in Oostenrijk-Hongarije reeds thans alle zeilen begint bij te zetten om de nieuwe leening te doen slagen, blijkt wel duidelijk uit het eigenaardige, deze week uit Budapest ingekomen bericht, dat de Minister-President de stad Budapest zijne toestemming geweigerd heeft om over te gaan tot de uitgifte van de reeds eenigen tijd geleden geprojecteerde leening van Kr. 200 millioenen. In zijn desbetreffend besluit motiveerde Dr. Wekerle zijne weigering in

dien geest, dat alle in het land aanwezige middelen beschikbaar moeten blijven voor inschrijving op de 7de oorlogsleening en dat dus thans de geldmarkt niet met een zoo belangrijke stedelijke leening mocht worden bezwaard.

Wat Engeland en Frankrijk betreft, ook de regeringen dezer landen hebben buitengewone moeilijkheden te bestrijden om de oorlogsuitgaven harer landen te financieren. Wij wezen reeds vroeger op de herhaalde wijziging van het in Engeland bij de uitgifte der Treasury Bills gevolgde systeem, daar de geldmarkt niet in staat was de telkenmale aangeboden bedragen dezer bills te absorbeeren. Ook zij eraan herinnert, dat de Britsche koloniën en Dominions ter financiering nieuwe oorlogslasten den beleggers met een steeds hooger rendement moesten paaien, hetgeen de kans tot plaatsing van het Engelsche, minder rendabele papier niet ten goede kwam. In ons vorig overzicht werden Frankrijks pogingen om door middel van de uitgifte van 4 pCt. wissels der Nationale Verdediging, welke weder een speciale aantrekkelijkheid, die van wettig middel van betaling aan den Staat medekrijgen, aan de kwade kansen van een derde oorlogsleening te ontkomen, geschetst.

En hadden de Vereenigde Staten niet de zijde der Ententelanden gekozen, waardoor deze laatste vrijer dan voorheen uit Amerika economische en financiële hulpbronnen konden putten, dan zou wellicht van nog krassere maatregelen te gewagen zijn dan reeds thans het geval is.

Dergelijke maatregelen toch zijn in den laatsten tijd in de oorlogvoerende landen aan de orde van den dag, vooral waar het geldt die invloeden te bestrijden, die de financiering der oorlogslasten in den weg staan. Een van de voornaamste van die invloeden is zeker wel de speculatie ter beurze. Ongeveer dezelfde oorzaken welke wij hierboven als krachtige helpers bij het slagen der Duitse oorlogsleeningen belichtten, hebben ook voor een belangrijk deel geleid tot de heftige koersrijzingen, die aan de effectenbeurzen te constatareeren waren. Handel en industrie, in hun bewegingsvrijheid belemmerd en in sommige gevallen geheel verlamd, maakten geen aanspraak meer op bedrijfsmiddelen en deze begonnen geleidelijk af te vloeien in kanalen, die ze naar schadeloosstelling voor hun gedeerde opbrengst moesten voeren. De ingeslagen weg kon bezwaarlijk naar de banken leiden; deze toch vergoedden slechts een geringe rente. Anderzijds was de internationale beleggingsmarkt geheel ontwricht. Aldra ging men er daarom toe over, zijne uit handel en industrie vrij gekomen kapitalen te beleggen in die takken van nijverheid, die in deze tijden kans op behoorlijke winsten opleverden, dus de oorlogsindustriën. En hierin ligt wel de oorsprong van de woeste speculatie in deze soort van aandelen en die der aanverwante bedrijven, die aan zoo goed als alle beurzen haar intrede heeft gedaan.

In dezen beurshandel, die den door groote oorlogswinsten verwinden koopman en voorts al wie er maar aan meedeed de kans op belangrijke avances beloofde, ontstond voor de ministers van financiën, die met plannen tot het sluiten van nieuwe oorlogsleeningen rondliepen, een nieuwe ernstige vijand, die dus met alle kracht diende te worden bestreden. En zoo heeft men, de een na de ander, aan de verschillende beurzen eerst waarschuwingen van min of meer officiële aard doen hooren, waarna al spoedig maatregelen tot beperking van den beurshandel werden getroffen, gewoonlijk onder medewerking, in alle gevallen op aanstichting der regering.

Aan de Weensche beurs leidde dit in de laatste dagen van de vorige maand tot de kortelings in deze rubriek besproken overeenkomst tusschen de groote banken, bankiers en beursfirma's. Ook te Budapest, waar de speculatie ontzaglijke afmetingen heeft aangenomen, worden thans van de zijde der regering in overleg met het beurscomité maatregelen beraamd om de speelwoede aan banden te leggen. Men is aldaar echter huiverig om tot dezelfde ingrijpende maatregelen over te gaan, die te Weenen werden getroffen, daar men vreest, dat de zaken, zoo men de beleening van effecten te zeer bemoeilijkt, zich naar de kleinere beursfirma's verplaatsen zullen, die zich door de te sluiten overeenkomst niet gebonden zullen achten. Intusschen lijdt het geen twijfel of ook Budapest zal dezer dagen een reeks van beperkende voorschriften op den handel ter beurze kennen. Dat deze voor deze plaats onontbeerlijk zijn, werd in de afgelopen week opnieuw bewezen door de stormachtige koersbeweging welke op de rede van Minister Czernin volgde.

Te Berlijn worden eveneens maatregelen overwogen die den handel ter beurze in andere, stillere paden zullen moeten leiden. In eene zitting van het Comité der Berlijnsche beurs werd de invoering van „eenheidsprijzen" voor verschillende soorten van aandelen bepleit. Men besloot

den Pruisischen Minister van Handel vergunning te vragen om voor de aandeelen van maatschappijen met minder dan M. 15 miljoen kapitaal tegen het einde der beurs een eenheidskoers vast te stellen, een enkele koers waarop koper en verkoper zich zouden ontmoeten. Voor de aandeelen van maatschappijen met M. 15 miljoen kapitaal of meer wil men naast den eenheidskoers in den loop der beurs meermalen veranderlijke koersen vaststellen, doch in geen der gevallen zullen de koersen mogen worden gepubliceerd. Het oorspronkelijke plan, om reeds voor aandeelen van ondernemingen met M. 5 miljoen kapitaal of meer veranderlijke koersen vast te stellen, vond blijkbaar noch bij de Regeeringsvertegenwoordigers, noch bij het beurscomité bijval. Tegen dit voorstel werd aangevoerd, dat het grootste deel der ondernemingen in welke papieren sedert het uitbreken van den oorlog wordt gespeculeerd meer dan M. 5 miljoen kapitaal heeft, waardoor het meerendeel der aandelen waarvoor de vaststelling van een eenheidsprijs ter beurze bedoeld was, niet zou worden bereikt.

In afwachting van de vaststelling der nieuwe maatregelen verkeerde de beurs te Berlijn in een gereserveerde houding.

De Weensche beurs had eveneens een kalm verloop. De speculatieve omzetten zijn er van veel minder betekenis dan voorheen. Een gevolg van de nieuwe voorschriften schijnt te zijn, dat men meer belangstelling begint te toonen voor de oudere beleggingswaarden; deze verkeerden n.l. in zeer vaste houding.

Ook Londen zag voor korten tijd inmenging van de regering in de speculatie ter beurze. Zoals bekend, zijn alle nieuwe kapitaalsuitgaven in Engeland aan de goedkeuring der regering onderworpen. Voor eenige weken nu werd toestemming verleend tot uitgifte van ca. 1 miljoen Chaffers Gold Mining shares. Toen de regering, hierop door het beurscomité attent gemaakt, evenwel merkte, dat zich in deze aandelen een wilde speculatie begon te ontwikkelen, werd de toestemming tot de uitgifte eenvoudig vernietigd. Hoe zeer te dezent samenwerking bestond tusschen de regering en het beurscomité, blijkt uit het feit, dat nog vóór de toestemming werd ingetrokken, waarmede natuurlijk eenigen tijd gemoeid was, het beurscomité verbood eenige transactie welke in dit fonds had plaats gehad bekend te maken, hetgeen neerkwam op een verbod om in het fonds handel te drijven.

De Engelsche financiële pers houdt zich in de laatste weken bezig met de bespreking van de vraag of ter dekking van de oorlogsuitgaven een kapitaalsheffing na het sluiten van den vrede al of niet het aangewezen middel is. Vrees voor een dergelijke heffing schijnt althans in Engeland te bestaan.

De 4 laatste dagen der vorige week ontbeerden wij alhier New Yorksche beurstelegrammen. De enkele koersen welke hier bekend werden waren meest onder de laatste ontvangen noteringen.

	2 Oct.	5 Oct.	8 Oct.	Rijzing of daling.
Ned. Ind. Handelsbank	250	250	256 1/2	+ 6 1/2
Nederl. Handel Mij.	193 7/10	193 1/2	194 1/2	+ 1 1/10
Insulinde Oliefabriek	237	242 1/2	244 1/2	+ 7 1/2
Ant. Jurgens' Ver. Fabrieken	295	295 3/4	295 3/4	+ 3/4
Philips' Gloeilampenfabriek	369 3/4	366 3/4	363	- 6 3/4
R. S. Stokvis & Zonen	545	585	600	+ 55
Cultuur Mij. d. Vorstenlanden	225 3/4	230	231 1/2	+ 5 3/4
Handelsver. Amsterdam	466	481	480	+ 14
Jayasche Cultuur Mij.	355 1/2	366	372	+ 16 1/2
Kon. Petroleum Mij.	565	572	569	+ 4
Amsterdam Rubber Mij.	246	240 1/2	243	- 3
Holland Amerika Lijn	466 1/2	462	472	+ 5 1/2
Kon. Hollandsche Lloyd	207	199 1/2	210 1/4	+ 3 1/4
Kon. Ned. Stoomboot Mij.	283	285	287 1/2	+ 4 1/2
Deli Maatschappij	538	530	528 1/8	- 9 7/8

Te onzent heeft de effectenmarkt in de afgelopen week een zeer levendig, op sommige dagen zelfs een wild voorkomen gehad; voornamelijk geldt dit voor *scheepvaart-aandeelen*, welke wederom tot zeer belangrijke bedragen bij sterk oplopende koersen werden omgezet. Men is het er thans hier wel over eens, dat de aanleiding tot de jongste rijzing in de „scheepvaartmarkt" gelegen is in kooporders van Noorsche, daarnaast ook van Zweedsche bankiershuizen. Over de vraag of de aankopen bedoeld zijn om onze scheepvaart-aandeelen duurzaam in Noorsche en Zweedsche handen te brengen loopen de meeningen uiteen. De oorzaak hiervan is te vinden in het feit, dat ondanks de zeer omvangrijke aankopen der hoog geprijsde scheepvaartwaarden, geen daling is ingetreden in den wisselkoers op de koopende landen. Integendeel is deze sedert den aanvang der aankopen nog wel iets gestegen. Daar voor de uitgevoerde orders toch dekking moest worden gezonden, meende men, dat groot aanbod van Noorsche en Zweedsche kronen hier

niet kon uitblijven, doch dit is niet het geval geweest. Men heeft zich dan ook te dezer zake aan bespiegelingen van verschillende aard overgegeven, waarvan de opvatting als zouden de orders uit Scandinavië oorspronkelijk afkomstig zijn van speculatieve groepen hier te lande, die zodoende een belangrijke rijzing in onze scheepvaart-aandeelen wilde forceeren, al heel merkwaardig is. Heden, toen het flevies op groote schaal werd aangeboden zonder dat daarvoor een directe reden te vinden was, meende men dit aanbod van fsterling met de jongste groote aankopen van scheepvaart-waarden in verband te moeten brengen, en werd reeds de onderstelling geuit, dat Engelsche rekening via Scandinavië als koper optrad. Al zou ook het verlangen van Engelsche kapitalisten om belegging in het buitenland te zoeken te verklaren zijn, in verband met eventuele vermogensheffingen tijdens of na den oorlog, dan blijft hier toch nog de vraag bestaan of dergelijke transacties aan de aandacht der Engelsche regeering zouden zijn ontsnapt. Zooals gezegd vonden groote omzettingen in de voornaamste scheepsaandeelen plaats. Aanvankelijk stonden aand. Holland-Amerika Lijn en oude aand. Kon. Ned. Stoomboot Mij. op de eerste plaats. Aan het einde der week verlaauwde de belangstelling voor de laatste eenigszins en werd in de aand. Java-China-Japan Lijn een groote „hoek” gevormd. Alle verhandelde fondsen verlieten de week op een hooger koerspeil. Holland-Amerika Lijn sloten op 475, (vorige week 457½), Koninkl. Ned. Stoomboot Mij. 289½, (273½), Koninkl. Holl. Lloyd 211, (204½), Java-China-Japan Lijn 307 — na 320 —, (253½), Nederl. Scheepv. Unie 236½, (231½), H. A. A. S. 215, (166), Stoomvaart Mij. „Nederland” 233 (230).

Naast scheepvaart-aandeelen genoten ook *tabakken* flinke belangstelling; echter was hier de kooplust minder groot en overheerschte gewoonlijk aanbod; de in de voorgaande week beliaalde avances konden dan ook niet geheel worden gehandhaafd. Voor enkele kleinere soorten Besoeki's, Krapoh's en Boeloos' bestond goede vraag tot stijgende koersen.

Van *koloniale ondernemingen* stonden de aandeelen van eenige handelshuizen, zooals Lindeteves Stokvis (230¾—235), Van Nierop & Co.'s Handelmaatschappij (184—197) en Tels & Co.'s Handelmaatschappij (161½—172) in het brandpunt der belangstelling. Van *suikeraandeelen* trokken Handelsver. Amsterdam (467½—485—480) door hun vaste houding de aandacht.

Petroleumwaarden, aanvankelijk zeer willig — vooral voor de Roemeensche soorten — op vredesverwachtingen, zonken later iets in.

In de afdeling onzer *industrie-aandeelen* was deze week een flinke herleving te constateeren, waarvan aandeelen Van Gelder's Papierfabrieken (170—175—170¾), Ned. Staalgieterij (141½—180), Groningsche Waterleiding Maatschappij (195—215) konden profiteeren. Voorts vielen de aand. R. S. Stokvis & Co. Ltd. op door hun verdere scherpe rijzing (545—600).

Rubbers vast bij stillen handel.

Van *bankaandeelen* trok de koers der aandeelen Ned. Indische Handelsbank bij flinke omzettingen van 250—260 aan. Slot 256½.

	2 Oct.	5 Oct.	8 Oct.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Schuld	100¾	100¾	100¾	+ ¼
4½ % „ „ „	1916	101¼	101¼	— 1/16
4 % „ „ „	1916	94	94¼	+ 1/16
3½ % „ „ „	81¼/16	82¼	82¼	+ 1/16
3 % „ „ „	71¼/16	71½	71½	— 7/16
2½ % Cert. N. W. S.	60¼/16	61	60¼/16	— ¼
5 % Oost-Indië 1915	101	101¾	101¼	+ 1/16
4 % Hongarije Goud	39	38¼	40	+ 1
4 % Oost. Kronenrente..	38¼/8	39¼/16	38¼	+ 3/8
5 % Rusland 1906	65	66½	64¾	— 1/8
4½ % Iwangor. Domb.	64¾/8	64¾/8	64¾/8	— 1/8
4 % Rusland Cons. 1880..	50¾/16	50¾/16	50¾/16	— ¼
4 % Rusl. bij Hope & Co..	52¾/8	50¾/8	52	— 7/8
4½ % China Goud 1898	—	62	64¾/8	+ 2¾/8
4 % Argent. Buitel.	64¾/4	66¼/4	67¼/4	+ 2½/2
5 % Brazilië 1895	67¾/4	67¼/16	67¼/16	+ 3/16

Op de *beleggingsmarkt* bestond voor belastingvrije 4 pCt. Oostenrijksche Kronenrente in verband met de vredesverwachtingen tot hoogere prijzen vraag.

	2 Oct.	5 Oct.	8 Oct.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry ..	72¼/16	71½	71¼/16	— 1/16
Anaconda Copper	151	149¼	148¼/16	— 2¾/16
Un. States Steel Corp.	108¾/8	105¼/8	104¾/8	— 3½/2
Atchison Topeka.....	99	97¼	97¾/8	— 1/8
Southern Pacific.....	91¼/16	91¼/16	91¼/16	— 3/8
Union Pacific	134¼/8	134	134	— 1/8
Int. Merc. Marine afgest. ..	30¼/16	29¼	29¼	— 1¾/16
„ „ „ „ prefs	88¼/16	86¼/16	86¼	— 1¾/16

Onze *Amerikaansche afdeling* was, eenerzijds door het ontbreken der New Yorksche noteringen, anderzijds door de groote belangstelling, die der locale markt ten deel viel, vrijwel geheel verlaten. Belangrijke koersfluctuaties bleven uit.

Prolongatie ruim. Koers 2½ na 2¾.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

8 October 1917.

Gedurende de afgelopen week hebben ons zoo goed als geen telegrafische berichten bereikt, alleen enkele termijnnoteringen van maïs en haver bereikten ons land door Wolff. Daar ons geen enkel telegrafisch bericht toekwam betreffende uitzichten van de oogsten, aanvoeren aan de verschillende markten, verschepingen enz., is het ons onmogelijk deze week iets nieuws te vermelden. De berichten die ons in vakbladen bereikten, zijn van zeer ouden datum en vertellen ons al zeer weinig nieuws.

In Amerika heeft de Regeering een organisatie gemaakt, welke de tarwe-oogst vrijwel geheel tot zich zal trekken. Er wordt door de Amerikaansche handelaren op gewezen, dat er theoretisch misschien te weinig tarwe zal zijn voor de behoeften van Noord-Amerika en de Geallieerden, doch dat dit practisch wel anders zal uitkomen, doordat op het gebruik bezuinigd kan worden; bovendien wordt er op gewezen dat de groote oogsten van maïs en gerst ook zeer bruikbaar zijn voor het aanvullen van het tekort aan tarwe, dat de Geallieerden eventueel van de Vereenigde Staten zouden ontvangen.

Buitenlandsche granen in Nederland.

Eindelijk is wederom een boot met graan aangekomen, n.l. de „Delfland” met een lading maïs van Laplata. Verder kwamen er eenige schepen voor de American Relief binnen. De vooruitzichten voor de toekomst zijn nog steeds niet verbeterd.

Noteringen en aanvoeren vindt men op nevenstaande pagina.

SUIKER.

NOTERINGEN.

Data	Amsterdam per October	Londen			New York 96 % Centrifugals.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granulated fob.	
5 Oct. 1917 ..	f —	53/9	—	—	—
28 Sept. 1917 ..	—	53/9	—	—	6.90
5 Oct. 1916 ..	25 23/32	47 11/2	—	—	6.02
5 Oct. 1915 ..	18 9/32	50/-	20/-	17/-	—
21 Juli 1914 ..	11 11/32	18/-	—	—	3.26

Onze *Bietsuikermarkt* is geheel onveranderd. Met het oogsten der bieten is men nu overal bezig.

In de overige bietproducerende landen was de weersgesteldheid gedurende de laatste week van September gunstig. Voor Oostenrijk-Hongarije schijnt de akkeropbrengst in doorsnee kleiner te blijven dan in normale jaren, doch het suikergehalte is gunstig, zoodat de kans bestaat op een goed rendement. In verband met de geringe voorraden wordt in Oostenrijk eene vermindering van het rantsoen en tegelijkertijd eene verhooging van den suikerprijs in uitzicht gesteld. Voor Zweden bedraagt de raming van den nieuwen oogst 129.000 tons tegen 137.000 tons verleden jaar.

De zichtbare voorraden bedragen volgens F. O. Licht:

	1916/17	1915/16	1914/15
Duitschland	250.000*	545.000*	536.607 tons
Hamburg	1	1	1
Oostenrijk	305.000*	478.000*	244.741 „
Frankrijk	39.012	58.525	141.454 „
Nederland	71.237	3.706	19.138 „
België	68.909	28.975	99.432 „
Engeland	144.859	167.672	198.236 „

	Totaal Europa	1.281.878	1.239.608 tons
V.S.v.N.A. 20 Sept.'17	78.000	206.398	272.528 „
Cubahavens 19 „ '17	149.000	335.146	302.350 „

Totaal 1.106.053 1.823.422 1.814.486 tons

* Raming.

Uit Java werden geen nieuwe berichten omtrent de markt ontvangen. De eene fabriek na de andere beëindigt de campagne en de oogstcijfers zijn over het algemeen bijzonder gunstig en kunnen in vele gevallen een record genoemd worden. Het tot dusver bekende resultaat van 93 fabrieken, waarvan echter slechts een gedeelte afgemalen is, is ruim 9 pCt. hooger dan verleden jaar.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Dec.	Mais Oct.	Haver Dec.	Tarwe Oct.	Mais Oct.	Lijnzaad Oct.
6 Oct. '17	220 ^{a)}	118 ^{3/8}	58 ^{3/4}	—	— ^{b)}	— ^{b)}
29 Sep. '17	220 ^{a)}	118 ^{3/4}	61 ^{a)}	—	9,10	22,20
6 Oct. '16	157 ^{3/4}	76 ^{1/4}	49 ^{1/4}	11,75 ^{a)}	6,15 ^{a)}	17,65 ^{a)}
6 " '15	106	61	37 ^{3/8}	11,40	4,90	11,45
6 " '14	107 ^{7/8}	—	48	—	4,70 ^{a)}	9,90
20 Juli '14	82 ^{a)}	56 ^{3/8}	36 ^{1/2}	9,40 ^{a)}	5,38 ^{a)}	13,70 ^{a)}

^{a)} per Dec. ^{b)} per Sept. ^{c)} offic. vastgestelde locoprijs. ^{d)} per Nov.

^{e)} niet ontvangen.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	8 Oct. 1917	29 Sept. 1917	8 Oct. 1916
Tarwe	588,— ¹⁾	588,— ¹⁾	425,— ¹⁾
Rogge (No. 2 Western) ..	nom.	nom.	nom.
Mais (La Plata)	360,— ¹⁾	360,— ¹⁾	275,— ¹⁾
Gerst (46 lb. feeding)....	360,— ¹⁾	360,— ¹⁾	360,— ¹⁾
Haver (38 lb. white clipped)	18,— ¹⁾	18,— ¹⁾	18,— ¹⁾
Lijnkoeken (Noord-Ame- rika van La Plata-zaad) ..	250,— ¹⁾	250,— ¹⁾	180,— ¹⁾
Lijnzaad (La Plata).....	nom.	nom.	570,—

¹⁾ Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	30 Sept.— 6 Oct. 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdoak 1916	30 Sept.— 6 Oct. 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdoak 1916	1917	1916
Tarwe.....	—	253.376	557.569	—	38.227	18.793	291.603	576.362
Rogge	—	8.465	17.139	—	—	525	8.465	17.664
Boekweit	—	2.314	10.032	—	—	500	2.314	10.532
Mais	—	114.637	320.138	—	73.710	148.428	118.347	468.566
Gerst	—	30.600	86.244	—	11.886	14.459	42.486	100.703
Haver	—	12.399	41.360	—	27.269	7.840	39.668	49.200
Lijnzaad	—	8.322	85.342	—	7.560	50.012	15.882	135.354
Lijnkoek.....	—	34.078	124.460	—	27.985	5.735	62.063	130.195
Tarwemeel	—	19.988	21.370	—	3.051	—	23.039	21.370

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe	20.924	337.548	723.664	—	—	—	337.548	723.664
Mais	—	12.335	74.829	—	—	—	12.335	74.829
Tarwemeel	4.378	4.378	1.260	—	—	—	4.378	1.260

Over de Amerikaansche markt valt niets nieuws te berichten. Noteeringen werden gedurende de laatste week in het geheel niet ontvangen. De ontvangsten in de week eindigende 20 Sept. bedroegen 14.000 tons, de versmeltingen 55.000 tons en de voorraad 78.000 tons tegen 206.000 tons verleden jaar.

Cuba-statistiek:	1916/17	1915/16	1914/15
Ontv. der week tot 15 Sept.	13.000	1.907	12.000 tons
Totale sedert 1 Dec. 1916	2.955.673	2.960.966	2.511.715 "
Werkende fabrieken	?	1	1 "
Export d. week tot 15 Sept.	61.000	20.000	37.644 "
Totaal sedert 1 Dec. 1916	2.743.869	2.584.404	2.149.170 "
Exp. U.K. 1 Jan.-18 Aug.	682.540	491.072	283.455 "
" Frankrijk " 18 "	67.468	118.629	5.895 "
Totale voorraad 17 Sept.	133.000	335.000	302.350 "
Exp. ger. V.S.1., -29 Aug.	291.728	266.957	226.906 "

JAVA KINABAST.

(Opgave van het Kina-Bureau).

Eerste hands Fabrieks- en Pharmaceutische Kinabast.	
Voorraad op 29 Augustus 1917	5250 Colli
Aanvoeren: nihil.	
Toename voorraad Veegsel	70 "
Afleveringen en verkoopen:	5320 Colli
Toewijzing 3 October 1917....	1361 Colli
Veiling 4 " 1917....	304 "
Ondershandsche verkoopen ..	497 "
	2162 "
Voorraad op 5 October 1917	3158 Colli
waarvan slechts ca. 800 Colli Fabrieksbasten ex. s.s. Billiton en Sumatra, welke door de N. O. T. nog niet zijn vrijgegeven.	

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester dd. 19 September 1917.

Door de betere oogstberichten waren prijzen van Amerikaansche katoen aanvankelijk wat flauwer; tengevolge van dekkingsaankopen zijn prijzen weer gestegen en tenslotte slechts weinig veranderd. Het verbruik in Amerika blijft nog steeds zeer groot en houders daar hebben nog geen haast om te verkoopen. Neill Brothers hebben in hun circulaire van 17 Sept. hun oogstschatting verhoogd tot 13½—15 miljoen balen, al naar gelang het weer in de herfst nog gunstig blijft. Zij hopen in den loop van October een meer nauwkeurige schatting te kunnen publiceren. De fluctuaties in Egyptische katoen blijven hevig, hoewel prijzen ten slotte wel lager zijn.

De Board of Trade statistiek voor Augustus geeft zoowel voor garens als voor manufacturen uitvoercijfers aan, die tot nu toe in de oorlog niet bereikt werden. De momentele vraag is echter zeer gering. Fijne garens voor dhooties worden gevraagd, doch overigens is er weinig belangstelling, terwijl medium-nummers geheel verwaarloosd zijn. Voor Frankrijk wordt nogal wat gedaan en men heeft ook invoerlicences ontvangen voor de garens, die daar voor regeeringsorders noodig waren. De Hollandsche markt is vrijwel gesloten, maar van Scandinavië komen nog wel orders binnen, zoowel voor Amerikaansche als voor Egyptische garens. Spinners van Egyptische garens zijn dikwijls wel bereid lagere biedingen te accepteren, waardoor vanzelf het prijsverschil tusschen oude en nieuwe oogst geringer wordt.

De doekmarkt blijft vast. Er is wel vraag van Indië en het verre Oosten, maar biedingen daarvan zijn in den regel te laag. De kleinere markten blijven geregeld doorkopen, en ook de Fransche en Engelsche Regeering koopen nog veel zware goederen voor legerdoeleinden. Fabrikanten daarvan zijn dan ook goed bezet en kunnen alleen nog orders voor late levering aannemen.

WOL.

Het schijnt dat zich in zekere mate eene verbetering vormt voor de vooruitzichten van beschikbare tonnage voor La Plata-wol naar Holland. Weliswaar moet men daarenboven hopen dat de stakingen, die dreigen uit te breken, de verschepingswerkzaamheden niet zullen verhinderen. Evenwel tot op heden wordt op de centrale markten nog niets aangevoerd, zoodat het onmogelijk is reeds een eenigszins juiste prijswaardering te geven. Men schat dat ongeveer 30% van het nieuwe product binnenslands zijn vercontracteerd tot zeer hoge prijzen in hoofdzaak voor rekening van Amerikaansche huizen.

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.:

Van de La Plata-markt geen noemenswaardig nieuws. Kooplust voor goede soorten bestaat, doch er is geen sprake van, dat binnen afzienbaren tijd geïmporteerd zal worden. Deze week werden alhier aangevoerd enkele duizenden 2e-hands huiden, waarvan onmiddellijk het grootste gedeelte werd geplaatst tegen bevredigende prijzen, niettegenstaande het enorme prijsverschil met inlandsche huiden.

Afgedaan werden: 638 Santo Esperito, 657 Johannesburg, 507 Paranas, 400 droge Columbia huiden.

Inlandsche huiden: Er is beduidende vraag voor distributie-huiden. Er wordt vlot gekocht tegen de vastgestelde prijzen. Als bewijs kan dienen, dat de Rotterdamse

Huidenclub van de distributie-huiden absoluut geen voorraad meer heeft en uitsluitend op levering verkoopt, daarbij dient er rekening mede gehouden te worden, dat het thans het beste jaargetijde voor huiden is. Aan de vraag naar ossen kan niet voldaan worden; de productie is hoogste 15 à 20 % van de geheele slachting. Daarenboven zijn ossehuiden het meest geschikt voor zooleer en in verhouding met exotische huiden buitengewoon goedkoop. Hetzelfde geldt voor stierhuiden tot 90/95 pond. Ook daarvan overtreft de vraag beduidend het aanbod. Wij vertrouwen, dat wanneer er voldoende looistoffen aangevoerd worden voor binnenlandsch gebruik, de productie gemakkelijk zal kunnen worden verwerkt. De meeste looierijen hebben er zich voor ingericht om inlandsche huiden te kunnen verwerken.

Java-markt: Op den 9den October is er een belangrijke inschrijving van 2000 buffelhuiden en 3636 runderhuiden.

Aan de markt zijn heden nog:

950 Tucuman Campos, 1000 Santiago 500 Santa Fé ossehuiden; 1188 droge Columbia huiden, circa 13 K.G. (mooie partij).

VERKEERSWEZEN. SCHEEPVAART.

6 October 1917. In de Vereenigde Staten zijn de plannen om de vrachten voor onzijdige schepen te verlagen nog niet tot uitvoering gekomen.

Alleen de kolenvrachten van Noord- naar Zuid-Amerika zijn iets minder vast tengevolge van een betrekkelijk ruim aanbod van vaartuigen; er werd een boot afgesloten tot de verlaagde vracht van 120/—. Voor transatlantische reizen werden daarentegen hogere vrachten in uitzicht gesteld. Van de Golf van Mexico naar atlantische havens werden de vrachten met 15 pCt. verhoogd.

De premies voor molestverzekering van Amerikaansche schepen werden 25 pCt. verlaagd. Als reden werd aangegeven, dat bij de bestrijding van duikbooten goede resultaten verkregen waren.

Het wetsontwerp hetwelk opschorting der scheepvaartwetten beoogt, werd door de Senaat goedgekeurd. Buitenlandsche schepen zullen gedurende den oorlog en 120 dagen daarna de kustvaart mogen uitoefenen.

Sedert de regeering het scheepvaartvraagstuk zelf ter hand genomen heeft, worden weinig nieuwe ondernemingen opgericht; in de maand September werd aan nieuw kapitaal slechts 25 pCt. van het gemiddelde der voorgaande maanden bijeengebracht.

De spoorwegmaatschappijen hebben blijvend te kampen met gebrek aan materiaal; verbetering van den toestand wordt voorloopig niet verwacht, indien tenminste besloten wordt om Rusland te helpen, waar groot gebrek aan locomotieven en ander materieel heerscht. Thans wordt het vraagstuk bestudeerd of een belangrijk gedeelte van het vervoer over binnenlandsche waterwegen zou kunnen geschieden om de spoorwegen zodoende te ontlasten. Allereerst zou dan het Erie-kanaal verbeterd en de Illinoisrivier genormaliseerd worden. Onafhankelijk van deze plannen wordt reeds overwogen, of de Atlantische havens en de spoorwegen daarheen ontlast zouden kunnen worden door graan gedeeltelijk over de Mississippi en gedeeltelijk per spoor over de havens aan de Golf van Mexico ter verschepping naar Europa te brengen, waardoor de noordelijke atlantische havens uitsluitend voor het vervoer van staal, oorlogstuig en stukgoederen gereserveerd zouden kunnen worden. De directeur van het vervoer van den Union Pacific wordt in verband hiermede aangewezen als de aanstaande transport regelaar voor de „Shipping Board“.

Voorts wordt het vraagstuk van katoenverschepping bekeken in verband met het groote volume van Amerikaansche balen, waarvoor voldoende scheepsruimte bezwaarlijk te bekomen is. In het seizoen 1915/16 werd ongeveer 3.400.000 ton d.w. ruimte gebruikt voor het vervoer van de Vereenigde Staten naar Europa (de laatste jaren voor den oorlog ca. 50 pCt. meer). De balen worden in Amerika veel lossier geperst dan elders; het gewicht per kubieke voet komt daar uit op 22 lbs., terwijl het in Egypte 37 lbs. en in Indië en China gemiddeld 56 lbs. bedraagt. Aannemende, dat een ton scheepsruimte gelijk staat met 40 kub. vt., dan zou noodig zijn ca. 2.030.000 ton d.w. indien de katoen als in Egypte en slechts 1.340.000 ton d.w. indien als in Indië/China verpakt werd. Indien de schepen zes rondreizen per jaar maken, zou bespaard zijn resp. ca. 230.000 en 340.000 ton d.w. De „Textile Recorder“, waaraan de soortelijke gewichten ontleend zijn, behandelt het onderwerp uitvoerig, doch neemt den uitvoer abusievelijk aan op zes millioen ton inplaats van balen en rekent met twaalf in plaats van zes rondreizen. Het blad bepleit regeeringsingrijpen, teneinde

moderne persinstallaties te verkrijgen en zodoende veel scheepsruimte te sparen. De besparing aan bouwkosten van schepen wordt voldoende geacht om de benodigde installaties (à £ 3000 per stuk) voor alle export katoen aan te schaffen.

Vrachten van Zuid-Amerika bleven vast. Naar Engeland werd een boot afgesloten tot een vrachtcijfer van 200/—, ofschoon de noteering van het Wheat Committee onveranderd op 145/— basis up river bleef; naar een Fransche westkust-haven werd voor graan 400/— per ton betaald, voor talk 680/—. Lijnzaad werd naar Noord-Amerika verscheept, waarvoor goedkope zeilschip-ruimte te krijgen was; afdoeningen werden gemeld tot 50/— à 75/—.

De vracht van Egypte naar Engeland werd vastgesteld op 120/— per ton voor de maand October.

Uitgaande vrachten van Engeland werden verhoogd, naar Zuid-Afrika met 33 $\frac{1}{3}$ pCt., naar Australië van 120/— op 200/—.

In Japan werd de molest-verzekering onder staatstoezicht gebracht. De premies zijn, hoewel de risico's alle gelijk blijven, voor Japan veel gunstiger dan voor andere landen in het Verre Oosten. Ze bedragen van Londen/Liverpool naar de Kaap 3;7 pCt., naar Malakka 4,5 pCt., China 4,6 pCt., Japan 2,3 pCt., alles via de Kaap. Van Middlesbro wordt voor Japan $\frac{1}{2}$ pCt., voor de andere landen 1 pCt. extra berekend.

In Duitschland werd het wetsontwerp nopens het herstel van de koopvaardijvloot door den Rijksdag aangenomen.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/ R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
1/6 Oct. 1917	—	—	—	—	—	—
24/29 Sept. 1917	—	—	f 7,—	30/-	ca. f 50	145/-
2/7 Oct. 1916	—	—	„ 14,—	11.6	f 100	131/3
4/9 Oct. 1915	—	—	„ 6,—	12/3	„ 43 $\frac{1}{2}$	67 1/2
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 $\frac{1}{4}$	1/11 $\frac{1}{4}$	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijn- stullen)	Holland (pitch- pine)	Engeland (pitch- pine)
1/6 Oct. 1917	—	—	—	—
24/29 Sept. 1917	—	—	—	—
2/7 Oct. 1916	—	—	—	475/-
4/9 Oct. 1915	—	—	—	250(-1)
Juli 1914	f 12,—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middles- bro'	Cartha- gena Middles- bro'	Grieken- land Middles- bro'	Pott- Middles- bro'
	1/6 Oct. 1917	—	—	—
24/29 Sept. 1917	—	—	—	—
2/7 Oct. 1916	18/6	21/-	—	—
4/9 Oct. 1915	16/6	17/-	—	—
Juli 1914	4/3	5/4 $\frac{1}{2}$	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
1/6 Oct. 1917	—	—	—	—	—	—
24/29 Sept. 1917	69/-	101/3	—	85(-1)	—	—
2/7 Oct. 1916	34/-	75/-	60/-	30/6	f 6,50	—
4/9 Oct. 1915	fr 29 $\frac{1}{4}$	38/9	43/9	41/3	„ 6,—	—
Juli 1914	„ 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivo- stock West Europa	Chill West Europa (salpeter)
	1/6 Oct. 1917	—	—	—
24/29 Sept. 1917	—	500/-	—	190/-
2/7 Oct. 1916	135/-	160/-	—	—
4/9 Oct. 1915	51/3	75/-	—	80/-
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per zeilschip

DE TWENTSCHE BANK

Amsterdam

Rotterdam

's-Gravenhage

Maandstaat op 30 September 1917

DEBET

Aandeelhouders nog te storten	f 1.784.700,—	
Deelneming in de firma's:		
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen		
B. W. BLIJDENSTEIN Jr., te Enschede		
LEDEBOER & Co., te Almelo, f 8.284.250,—, waarvan in geld gestort	„ 6.734.250,—	
Deelneming in bevriende Bankinstellingen f 3.985,600,—, waarvan in geld gestort	„ 2.475.900,—	
Voor rekening der Twentsche Kantoren gedeponoord te Londen	„ 578.500,—	
		f 11.573.350,—
Fondsen van Aandeelhouders		
te Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage		„ 29.552.350,—
Fondsen door ons gedeponoord voor rekening van bevriende instellingen		„ 2.481.200,—
Kassa, Wissels en Coupons		„ 20.755.173,33
Nederlandsche Staatsleeningen, Schatkistbiljetten en Schatkist- promessen		„ 44.161.416,74
Saldo's bij Bankiers		„ 18.008.220,88½
Prolongatiën gegeven		„ 6.048.515,—
Eigen Fondsen en Syndicaten		„ 2.420.912,24
Credietvereeniging	f 18.923.306,27½	
af: loopende Promessen	„ —	
		„ 18.923.306,27½
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldo's Rek. Crt.		„ 22.351.114,12
Voorschotten op Consignatiën		„ 1.660.342,80
Gebouwen en Sâfe Deposit		„ 2.052.508,93½
		<u>Totaal</u> f 179.988.410,32½

CREDIT

Kapitaal	f 16.000.000,—	
Reservefondsen	„ 8.168.436,22	
Waarborgfonds Credietvereeniging	„ 2.747.077,50	
Reserve Credietvereeniging	„ 2.510.184,13	
		f 29.425.697,85
Zieken- en Pensioenfondsen		„ 198.140,79½
Aandeelhouders voor gedeponoorde fondsen		
als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f 1.784.700,—	
in Leendepôt	„ 30.248.850,—	
		„ 32.033.550,—
Deposito's		„ 29.154.630,97½
„ op Prolongatie		„ 10.428.200,—
Saldo te ontvangen en te leveren fondsen		„ 1.353.089,18
Saldo's Rekeningen-Courant		„ 56.190.810,93½
„ „ „ Credietvereeniging		„ 7.828.781,22½
Saldo „ met de kantoren in Londen en Twente		„ 6.569.929,66
Te betalen Wissels		„ 4.953.147,95
Diverse Rekeningen		„ 1.852.431,75½
		<u>Totaal</u> f 179.988.410,32½

Nederlandsche Bank voor Russischen Handel

BANQUE NÉERLANDAISE POUR LE COMMERCE RUSSE

Kapitaal 5.000.000 Roebels.

Kantoor: 20 NEWSKY PROSPECT

Telegramadres: NEDRUSBANK

PETROGRAD.

De Bank neemt gelden à deposito en in rekening-courant en verricht alle soorten wissel- en bankzaken.

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot alle kantoren van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ en de TWENTSCHE BANK, zoomede tot de heeren HOPE & Co. en LIPPMANN, ROSENTHAL & Co. te Amsterdam en R. MEES & ZONEN te Rotterdam.

J. & J. M. VOORHOEVE

Makelaars in Assurantiën

Anno 1836

ROTTERDAM

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

HEERENGRACHT. 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) tegen Beurskoers

Gecertificeerd door de Centrale Trust-Compagnie

Verkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,— op elk goed effectenkantoor

GEBROEDERS CHABOT

ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e. a. verzekeringen van elken aard.

Nederlandsch-Transatlantische Hypotheekbank

te AMSTERDAM.

Werkt in CANADA met eigen kantoren

Directie { J. MEES te Amsterdam
L. DROOGLEEVER FORTUYN te Winnipeg

5% PANDBRIEVEN in stukken van f 1000,—, f 500,— en f 100,—
Afgifte tegen beurskoers.

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20—22 AMSTERDAM

KAPITAAL EN RESERVEN f 5.500.000,—

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4 PCT.

GELDEN OP DEZEN TERMIJN GESTORT ZIJN NA AFLOOP VAN HET JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STILZWIJGEND VOOR GELIJKE TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER HALF JAAR OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

UNIE BANK

voor

Nederland en Koloniën

AMSTERDAM

BATAVIA - SOERABAYA

BANDOENG

INCASSO-BANK

AMSTERDAM - ALMELO - DORDRECHT - ZAANDAM - ARNHEM

Volgestort Kapitaal f 10.000.000,—

Reserve f 1.664.000,—

KANTOOR TE ROTTERDAM, LEUVEHAVEN W.Z. 103